Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 36 (2330). СЕШАНБА 12 ФЕВРАЛЬ, 1974 й.

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади. Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

Беш йиллик — муддатидан илгари

Байроқ топширилди

Тошкент сут комбинатининг клуби лиқ тўла. Бу ерда коллективга 1973 йил социалистик мусобақасида ғолиб чиққанлиги учун КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Қизил байроғи тантанали суратда топширилди.

Коллектив аъзолари йиллик планни бажарганликлари ҳақида 1973 йилнинг 22 декабридаёқ ғалаба рапорти беришган эди. Планга қўшимча 5260 тонна сут маҳсулотлари ишлаб чиқарилди. Пландан ташқари 964 минг сўмлик маҳсулот реализация қилинди.

Ишлаб чиқариш технологиясини такомиллаштира бориш асосида меҳнат унумдорлиги 6,2 процентга оширилди. Унинг таннархи 80 минг сўмга арзонлаштирилди.

Коллективда Хайри Хўжаева, Ольга Сафонова, Комил Қурбонов, Қумри Соипова, Вера Беркун, Мария Жейко, Рашид Мустақимов, Ольга Якупина каби илғорлар юксак меҳнат унумдорлигига эришдилар.

Ўзбекистон КП Тошкент шаҳар партия комитетининг иккинчи секретари К. П. Дудин комбинат коллективини ўзаро социалистик мусобақада қўлга киритган ютуқлари билан табриклар экан, беш йилликнинг аниқловчи тўртинчи йили топшириқларини бажаришда меҳнат анъаналарини давом эттиришга чақирди.

Ҳақиқатда ҳам Тошкент сут комбинатининг коллективи меҳнатдаги ютуқларини тобора мустаҳкамлаб боряпти. Комбинат коллективи Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида 6 марта ғолиб чиқиб, СССР гўшт ва сут маҳсулотлари министрлиги ва касаба союз Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғини олишга муяссар бўлди.

Митингда сўзга чиққанлардан комбинат директори А. Бурҳонов, ишчилар Г. Каримова, И. Криченко ва комбинат комсомол ташкилотининг секретари Г. Коваль КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг коллективга билдирган юксак ишончидан мамнун эканликларини изҳор этишди. Улар, 1974 йил халқ хўжалик планини муддатидан илгари бажариб, пландан ташқари 1300 тонна сут маҳсулоти ишлаб чиқаришга ва маҳсулот реализация қилиш ҳажмини 280 минг сўмга оширишга, меҳнат унумдорлигини эса 1,5 процентга кўпайтиришга аҳд қилишди.

Коллектив аъзолари КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Леонид Ильич Брежнев номига йўлланган табрик хатини қизғин маъқуллашди.

Ўзбекистон ССР гўшт ва сут маҳсулотлари министри Ю. Мамажонов комбинатнинг бир группа ишчиларига «1973 йил социалистик мусобақа ғолиби» нишонини топширди.

М. САВЕЛЬЕВ.

Тошкент кимё-фармацевтика заводи юздан ортиқ шифобахш дори-дармонлар ишлаб чиқармоқда. Корхона маҳсулотларининг бир қисми чет мамлакатларга ҳам жўнаталади. Шу кунларда завод меҳнат аҳли 9-беш йилликнинг аниқловчи йили топшириқларини муддатидан илгари бажариш борасида баракали меҳнат қилмоқда.

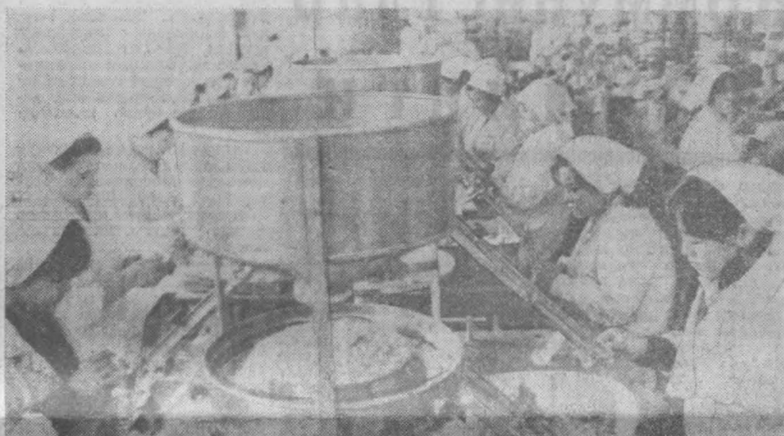

СУРАТДА: корхонанинг таблетка цехида.

М. Нуриддинов фотоси.

БУЮРТМАЧИЛАР МАМНУН

Эрталаб цех дарвозасидан кириб келишимиз билан «Чақмоқ» деворий газетасига кўзимиз тушди. Унда ойлик планни муддатидан илгари бажариб, планга қўшимча маҳсулот ишлаб чиқарганимиз ҳақида ёзилган эди. Ҳақиқатда ҳам, январь ойида цехимизга буюртмалар одатдагидан 1,5 марта кўп бўлди. Иситиш батареялари, сув ва канализация жиҳозларига бўлган талабни ҳисобга олиб ишни икки сменада ташкил қилдик. Буюртмаларни ўз вақтида бажариш мақсадида, цехдаги йиғув жараёнини ҳам ярим конвейер усулига кўчирдик. Бу билан йиғув ишлари бирмунча тезлашди.

Янги йилнинг биринчи иш куниданоқ ўзаро социалистик мусобақани авж олдириб, иш соатларидан унумли фойдаланиш ва ички резервларни ишга солиш ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш, унинг сифатини яхшилаш учун бошлаган курашимиз ижобий самаралар берди.

Бугун кечагидан, эртага бугунгидан яхшироқ ишлаш, меҳнат унумдорлигини ошириш иштиёқи билан тер тўкаётган ҳамкасбларим Н. Нурматов, Ю. Ғозиев ва М. Ҳасановлар жонбозлик кўрсатишмоқда.

Юбилей йилида заводимиз коллективи олдида улкан вазифалар турибди. Бу йил шаҳар ва пойтахт области қурилишларига 60 минг квартирани жиҳозлашга етадиган санитария-техника буюмлари етказиб беришимиз керак. Шунингдек, асосий эътибор пойтахтимизда қурилаётган юбилей объектларига қаратилади. Шунинг учун ҳам бутун имкониятларни ишга солиб, оз иш кучи сарфлаган ҳолда, кўплаб сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш шиори билан меҳнат қилаяпмиз. Мақсадимиз, Ўзбекистон ССР ва республика Компартиясининг 50 йиллик тўйини меҳнатда муносиб тўёна билан кутиб олишдир.

Ўткир НИШОНБОЕВ,
санитария-техника жиҳозлари заводининг слесари.

Давр нафаси

ИШЧИЛАРГА ҒАМХЎРЛИК

АВВАЛ

«Ўзбекистон Халқ Комиссарлари Советининг қарори билан ишчиларга хизмат кўрсатадиган фабрика-ошхонанинг қурилиши охирги ўриндан биринчи навбатга ўтказилди. Улуғ Октябрь революциясининг 14 йиллиги байрамида Тошкентда ишга тушириладиган бу корхона Ўрта Осиёда биринчи бўлиб, бир сутканинг ўзидаёқ 7 минг порция таом тарқатади».

(«Правда Востока» газетаси, 1931 йил.)

ҲОЗИР

Шу кунларда Тошкент шаҳрида ишлаб чиқариш корхоналари, қурилиш ташкилотларида умумий овқатланиш хизмати қандай йўлга қўйилган? Мухбиримизнинг ана шу саволига шаҳар умумий овқатланиш бошқармаси бошлиғи ўринбосари В. М. Никитина қуйидагиларни гапириб берди.

— Партия ва ҳукуматимизнинг барча топшириқларини ўз вақтида бажариш, мамлакатимиз халқ хўжалигини ривожлантиришда умумий овқатланиш корхоналари коллективларининг ҳам ўзига хос вазифаси бор. Биз биринчи навбатда барча куч ва ғайратимизни корхоналар ишчилари, қурилиш объектларида меҳнат қилаётган бинокорларнинг ўзоғини яқин қилиш, уларга ўз вақтида намунали хизмат кўрсатишга қаратганмиз. Бошқармага қарашли корхоналар ўтган йилги топшириқларини муддатидан илгари бажариб, йиллик планга қўшимча равишда 4 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилганликларининг ўзи ҳам меҳнаткашларга қанчалик дуруст хизмат кўрсатилаётганлигини яққол англатади.

Кейинги икки йил ичида йирик завод ва фабрикаларда уч минг ўринга яқин бўлган 25 та ошхона, кафе бинолари қурилиб ишга туширилди. Айниқса «Компрессор», «Узбексельмаш», «Инструментал» заводларида, тўқимачилик комбинатида, 2-пойафзал фабрикасида, «Союзхлопкомаш» ва трактор заводларидаги ҳозирги пайтнинг талабларига жавоб берадиган даражадаги замонавий ошхона бинолари ишчиларни қувонтирмоқда.

Шу беш йилликнинг охирига қадар Чкалов номли авиация заводида минг ўринли, биринчи пойафзал фабрикасида, чинни буюмлари заводида, «Қизил тонг» тикувчилик фирмасида ҳам ана шундай ошхоналар ишга туширилади.

Барча корхоналардаги ошхоналарда ўз ўзига хизмат кўрсатиш усули кенг йўлга қўйилган. 137 та ишлаб чиқариш корхонасининг ошхонасида олдиндан буюртмалар бериш столлари ташкил қилинган. 153 та ошхонада эса эрталабки нонушта бериш йўлга қўйилган.

Бир қатор заводлар, фабрикаларнинг партия ва касаба союз ташкилотлари ишчиларнинг овқатланишига ўз вақтида ғамхўрлик қилмоқдалар. «Миконд», «Таштекстильмаш», Чкалов номли авиация, «Ташсельмаш», «Ташкенткабель», Ленин номли электрон техника заводлари ва трикотаж фирмаси маъмуриятлари овқатланиш ишини анча яхши ташкил қилганлар. Бир қатор корхоналарнинг маъмуриятлари ишчиларнинг тунги сменада бепул ва мазали овқатланишларини ташкил қилмоқдалар. 20 дан ортиқ саноат корхонасида қиш пайтида минг тонна атрофида картошка, сабзавот сақлайдиган омборлар қурилиб ишга туширилган.

Санъат кўргазмалари

Республика маданият министрлигига қарашли панорам ва кўргазмалар дирекцияси Ўзбекистон ССР ва республика Компартиясининг ярим асрлик юбилейига бағишлаб санъат кўргазмалари тайёрламоқда.

Бугун

РЕСПУБЛИКА ҲАВАСКОР РАССОМЛАРИНИНГ АСАРЛАРИ КЎРГАЗМАСИ МАМЛАКАТИМИЗ ПОЙТАХТИ МОСКВАГА ЖЎНАТИЛДИ. Кўргазмага барча областлардаги тасвирий санъат студияларида ижод қилаётган ёшларнинг асарлари танлаб олинган.

Бундан ташқари, ҳайкалтарошлик, ўймакорликка доир асарлар ҳам Москвада намойиш этилади. Ҳаммаси бўлиб 200 та экспонат юборилди.

Дирекция коллективи рассом М. Саидов асарлари кўргазмасини Янгиер шаҳрида кўрсатмоқда. Кўргазма Гулистон шаҳри, Тошкент областидаги Свердлов ва «Правда» колхозлари меҳнаткашлари диққатига ҳам ҳавола этилади.

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

✦ КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети Ўзбекистон ССРдаги Олмалиқ химия заводида қувватларни қураётган бинокорларни, монтажчиларни, ишлатувчиларни, шу қурилишнинг барча қатнашчиларини катта меҳнат ғалабаси билан — 1973 йил учун олинган социалистик мажбуриятлар муваффақиятли бажарилганлиги, Олмалиқ химия заводининг йилига 853 минг тонна мураккаб ўғитлар ишлаб чиқарадиган иккинчи навбати муддатидан олдин ишга туширилганлиги билан чин кўнгилдан қутлайдилар.

✦ Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Польша Халқ Республикаси ташқи ишлар министри Стефан Ольшовский 11 февралда қисқа муддатли дўстлик визити билан Москвага келди.

✦ СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукуматининг таклифига биноан Финляндия Республикасининг Президенти Урхо Калева Кекконен 16 февралда ғайри расмий визит билан СССРга келади.

✦ Кеча Боғот районидаги Нариманов номли колхоз маданият саройида Хоразм область қишлоқ хўжалик илғорларининг кенгаши бўлди. Кенгашда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов нутқ сўзлади. Кенгашда беш йилликнинг тўртинчи йили учун мажбуриятлар қабул қилинди.

Мажбуриятлар изидан

ЮТУҚЛАР ВА КАМЧИЛИКЛАР

Ҳамза ва Куйбишев районлари 1 февралда икки район меҳнаткашларининг 1973 йилги социалистик мусобақа якунларини кўриб чиқишди ва 1974 йил учун социалистик мусобақа тўғрисида шартнома қабул қилишди.

Шартнома кучга кирди. Бугун биз икки райониннг аниқловчи йил январь ойида эришган хўжалик-иқтисодий кўрсаткичларини кўриб ўтмоқчимиз.

Мусобақадош районларнинг саноат, қурилиш ва транспорт корхоналари мажбурият шартномаларини бажариш ниятида йил бошиданоқ меҳнат вахтасини авж олдиришди. Улар январь ойида пландан ташқари 1 миллион 178 минг сўмлик маҳсулот реализация қилишди.

Бугун иккинчи саҳифада биз районлар ўртасидаги анъанавий йўқламамизни бошлаб, Ҳамза ва Куйбишев райони корхоналарининг хўжалик-иқтисодий ва ишлаб чиқариш фаолиятлари ҳақида ҳикоя қилмоқчимиз.

Шаҳримиздаги 1-пойафзал фабрикасининг коллективи корхонанинг ёш пойафзалчиси Анвар Эргашев номини ҳурмат билан тилга олади. У ўзининг ҳалол меҳнати билан ишчилар ҳурматини қозонган. А. Эргашев ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда Октябрь районидаги 29-кечки ишчи-ёшлар мактабида ўқийди.

СУРАТДА: А. Эргашев.

И. Шоиноғомов фотоси.

Уй муборак

КООПЕРАТИВ АСОСИДА

Юнусобод массивининг А-3 кварталида ҳар бири 20 квартирали иккита уй фойдаланишга топширилди. Шу кунларда 40 квартирали иккита уй-жой биносида ҳам уй тўйлари ўтказилмоқда. Бу биноларни 159 ва 6-трест коллективлари тайёр қилдилар.

159-трест коллективи «Марказ-27» кварталида ҳар бири 40 квартирали бўлган учта уйни ва Университет кўчасида 52 квартирали уйни ҳам фойдаланишга топширди.

2-Қорақамиш массивида бунёд қилинган 72 квартирали иккита уйга ҳам эгалари кўчиб киришмоқда.

Қурилиш ташкилотларининг коллективлари юбилей йилида пойтахт аҳолисига 38 минг квадрат метрдан иборат бир қатор уй-жой биноларини тақдим қилиш ниятидалар. Бу уйларнинг ҳаммаси кооператив асосида бунёд қилинмоқда.

Бизнинг интервью

ДЎСТЛАР ДАВРАСИДА

Тўқимачилик ва енгил саноат институтини ҳар йили мингдан ортиқ ёш тамомлаб, республикамиз, шунингдек, иттифоқимиз ҳамда чет мамлакатларнинг саноат корхоналарига ишлаш учун жўнаб кетади. Мухбиримиз институт ректори вазифасини бажарувчи Мухтор Алиевич Алиев билан коллективнинг юбилей йилидаги режалари ҳақида гапиришди.

— Коллективимизнинг асосий мақсади ёшларни етук мутахассислар ва ғоявий чиниққан кишилар этиб тайёрлашдир. Бунинг учун бор имкониятларни ишга солмоқдамиз. Студентларнинг аъло билим олиши борасида биринчи марта ўқув қуролларининг янги турларидан фойдаланяпмиз. Жумладан, куни кеча 3 та «Наири» ва битта «Проминь» маркали ҳисоблаш машиналарини ишга туширдик. Бу йил электр ҳисоблаш машиналарининг сони 30 тага етказилади.

Бир неча кундан буён студентларга ижтимоий фанларни ўқитишда техника воситаларидан фойдаланилмоқда. Яъни 100 кишига мўлжалланган программали дарсхона ташкил этиб, у ерга ўқув киноаппаратлари ўрнатилди. Жонли кўрсатув студентларнинг дарсларни ўзлаштиришида қўл келмоқда. Киноаппарат ва КПСС тарихига оид барча ленталарни воронежлик дўстларимиз коллективга совға этишди.

Юбилей йили институтимиз тарихида техника солномаси сифатида ёдда қоладиган бўлади. Январь ойида кўплаб кафедраларга студентлардан имтиҳон қабул қиладиган 25 та автомат аппарат ўрнатилди. Бугунги кунда институтимизда 45 та имтиҳон-автомат ишлаб турибди.

Олтин тўйни аъло баҳолар билан нишонлашга аҳд қилган студентларимизга барча шароитларни яратмоқдамиз. Айни кунларда 8 мингга яқин студентга 400 дан ортиқ педагог дарс бермоқда. Ишдан ажралмаган ҳолда ўқиётганлар сони бу йил 4300 студентни ташкил этади. Уларнинг деярли ҳаммаси тўқимачилик саноати корхоналарида ишламоқда.

Коллективимизни интернационал оила деса бўлади. Бизда иттифоқимизнинг турли миллат вакиллари билан бирга, чет эллик дўстларимизнинг ўғил-қизлари ҳам таҳсил олишмоқда. Ўтган йили институтимизни тугатиб, Гаванадаги тўқимачилик комбинатида ишлаётган қардош кубалик дўстларимиздан миннатдорчилик мактуби олдик. Айни пайтда кубалик ёшлардан 38 киши институтимиз механика ва технология факультетларининг учинчи курсида билим олишмоқда. Улар аъло ўқиш билан бир қаторда жамоатчилик ишларида ҳам актив қатнашяпти.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежневнинг Кубага қилган визити даврида кубалик студентлар билан Совет-Куба дўстлигига оид бир неча учрашув кечалари ўтказилди.

Э. ЖЎРАЕВ.

Улуғ оилада

Тараққий этган ўлка

Совет Қорақалпоғистони меҳнаткашлари социализм даврида катта муваффақиятларни қўлга киритдилар. Ўтмишда қолоқ бўлган ўлканинг ҳозирги тараққиётини тасаввур қилиш учун бу ерда олиб борилаётган улуғвор ишлар билан танишишнинг ўзи кифоя.

Республика халқ хўжалиги ютуқлари виставкаси бу ўлка меҳнаткашларининг кейинги йилларда эришган зафарларига бағишлаб махсус кўргазма намойиш қилди.

Ҳозирги пайтда автоном республикада 8 та шаҳар, 9 та шаҳар типидаги посёлка, 12 та район бор. Шу кунларда мамлакат халқ хўжалиги учун аҳамиятли бўлган юзга яқин саноат корхоналари бетиним ишлаб турибди. Қорақалпоқ саноатчилари партия ва ҳукуматимизнинг катта ғамхўрлиги туфайли саноат ишлаб чиқаришини 195 марта ва пахта тозалаш саноатини 94 марта ривожлантиришга муваффақ бўлдилар.

Ўтган йили Қўнғирот— Бейнов темир йўли фойдаланишга топширилди. 400 километрдан ошиқ бўлган бу магистрал Ўрта Осиёни мамлакатимизнинг иқтисодий районлари билан энг қулай ва қисқа темир йўли орқали боғлади. Беш йилликнинг улуғвор қурилишларидан бўлган Тахиатош гидроузели, Ўрта Осиё газ қурилишининг тўртинчи шохобчаси, Бухоро — Урал газ қувурининг 5-компрессор станцияси қурилиши жадаллик билан олиб борилмоқда.

Қорақалпоқ диёри социализм даврида саводхон ўлкага айланди. Ҳозир бу ерда Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг филиали ишлаб турибди, педагогика институти, 20 га яқин ўрта махсус билим юртларида 15 мингдан ортиқ йигит ва қиз таълим олмоқда. 636 умумий таълим мактабларида турли миллат фарзандларининг 200 мингта яқин вакили беш тилда ўқимоқда.

Кўргазмадаги кўп экспонатлар автоном ўлкада келгусида олиб бориладиган улуғвор ишлар, халқ хўжалигининг тараққиёти, пахтачиликни янада ривожлантириш омиллари ҳақида атрофлича ҳикоя қилади.

Шаҳар — қишлоққа

ҚАРДОШЛАР БУЮРТМАСИ

«Узгипроводхоз» лойиҳа институти мутахассислари Совет Қорақалпоғистонидаги бир қатор сув иншоотлари лойиҳаларини тайёрлаб бермоқда. Институт коллективи Ленин номли каналнинг янги реконструкциясига доир ҳужжатларни буюртмачига топширди. Бундан мақсад, каналда сувни янада кўпроқ оқишини таъминлаш ва янги шоликорлик совхозларидаги қўриқ ерларни ўзлаштиришдан иборат. Канал Хўжайли, «Ленинобод» ва Қўнғирот районларидаги қатор хўжаликларни ҳам сув билан таъминлайди. Унда оқар сув ҳажми 150 кубометрдан 300 кубометргача ошади. Бу ердаги бошқарув ишлари телевизион механика зиммасига юкланади. Сув таъминотининг яхшиланиши муносабати билан, янги ерларда 60 минг тонна атрофида «оқ олтин», кўплаб шоли ва чорвачилик маҳсулотларини етиштириш имконияти туғилади.

АДИБ БИЛАН УЧРАШУВ

А. Н. Островский номли театр-рассомчилик институти республикамиз санъат даргоҳлари учун кўплаб мутахассислар тайёрлаб чиқармоқда. Бу ерда қорақалпоқ музикали драма бўлимининг ишлаб турганлиги қардош ўлканинг театр санъатини ривожлантиришга муносиб ҳисса қўшмоқда.

Яқинда бу ерда қорақалпоқ драматурги П. Тлегенев билан учрашув бўлиб ўтди. Учрашув пайтида учинчи курс студентлари адибнинг «Бележан фожиаси» асарини саҳналаштираётганликлари ҳақида ҳикоя қилиб бердилар. Курс раҳбарлари Т. Исроилов ва С. Аулов асарни саҳналаштиришда қорақалпоқ ёшларига яқиндан ёрдам бердилар. Асар Қорақалпоғистонда Совет ҳокимиятини мустаҳкамлаш учун олиб борилган курашда комсомолларнинг матонати ва жасорати ҳақида ҳикоя қилади.

Учрашув пайтида драматург П. Тлегенев ўз ижодий режалари ҳақида гапириб берди. Студентлар тайёрлаган бу асар Ўзбекистон ССР ва республика Компартиясининг 50 йиллик юбилейига бағишланади. Ёшлар бу спектаклни Қорақалпоғистонда ҳам намойиш қилиш ниятидалар.

ЯШНАЁТГАН МАДАНИЯТ

Бугун

Ўзбекистон хроникал-ҳужжатли ва илмий-оммабоп фильмлар киностудиясининг ижодкорлари «Совет Қорақалпоғистони маданияти» фильмини ниҳоясига етказдилар. Студияда ана шу янги картинанинг кўриги ўтказилди.

Икки қисмдан иборат бу кино асари қардош ўлка меҳнаткашларининг маориф, фан, медицина, маданият ва санъат соҳаларида эришган муваффақиятлари ҳақида ҳикоя қилади. Картинани сценарист Б. Исмоилов, режиссёр Р. Шарифжонова, операторлар О. Ризаев ва Қ. Ҳасановлар яратишди.

Умри боқий дўстлик

ИЛМИЙ КОМАНДИРОВКАЛАРГА

В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университети коллективи мамлакатимизнинг 25 та университетидаги ҳамкасблари билан яхши дўстлик алоқаларини ўрнатган. Улар асосан ўқитиш ишларига доир тажрибаларни тез-тез алмашиб турадилар.

Куни кеча олий ўқув юртининг ўқув программаларини илмий асосда ташкил қилиш кафедрасининг ўқитувчилари Киев, Рига, Тарту шаҳарларидаги университетларга жўнаб кетдилар. Ҳамшаҳарларимиз олий ўқув юртларида ҳамкасбларининг ишларини ўрганадилар.

Бундан ташқари ўқитувчиларнинг яна бир группаси Самарқанд Давлат университетида социалистик мусобақани ташкил қилишга доир тажрибаларни ўрганмоқдалар.

Шу йилнинг ўзида мамлакатимизнинг кўпгина шаҳарларидаги олий ўқув юртларининг мутахассислари Тошкент Давлат университетига илмий командировкаларга келишлари кутилмоқда.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

▲ БУДАПЕШТ. Венгрия пойафзал саноатининг йирик корхонаси «Тиса» фабрикасини реконструкция қилиш ишлари ниҳоясига етай деб қолди. Фабрикани реконструкция қилиш мақсадларида давлат ажратган 380 миллион форинтдан 290 миллиони станоклар ва ускуналарни модернизация қилишга сарфланди. Натижада «Тиса» фабрикаси маҳсулот ишлаб чиқаришни қарийб 40 процент кўпайтирди. Фабрика коллективи 1975 йилда 12 миллион жуфт пойафзал ишлаб чиқариш мажбуриятини олди.

▲ САНО. Яман Араб Республикаси жамоат ишлари ва шаҳар планлаштириш министрлигида Худайдо портини кенгайтириш тўғрисида Совет-Яман шартномаси имзоланди.

Кўп тонналик кемаларни қабул қила оладиган Худайдо замонавий денгиз порти Совет Иттифоқининг иқтисодий ва техникавий ёрдамида қурилган эди. Порт 1961 йил апрель ойида фойдаланишга топширилганидан сўнг мамлакатнинг асосий денгиз дарвозасига айланди. Ташқи савдо оборотининг 80 проценти Худайдо порти ҳиссасига тўғри келади. Юк обороти йилига 300 минг тонна бўлган порт республиканинг ўсиб бораётган талабларини қондиролмай қолди.

Янги шартномага мувофиқ портни кенгайтириш зарур ишлари тугаллангандан сўнг унинг юк обороти бир ярим баравар ортади.

▲ УЛАН-БАТОР. «Монгол - Совцветмет» қўшма хўжалик бирлашмаси ўз амалий фаолиятини бошлаб юборди. Улан-Баторда бирлашма кенгашининг биринчи ташкилий мажлиси бўлиб ўтди.

МХР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Д. Дугэр-Сурэн мажлисда сўзлаб, янги бирлашма рангли металл қазиб чиқарувчи корхоналарнинг иқтисодий самарадорлигини ошириш ишида ғоят муҳим аҳамиятга эга, деди. Бирлашма Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар комплекс социалистик иқтисодий интеграцияси системасида муҳим ўрин эгаллади.

▲ ДАККА. Бангладеш Халқ Республикаси ҳукумати национализация қилинган жут корхоналарида ишловчи ишчи ва хизматчилар учун иш ҳақининг оширилган шкаласини тасдиқлади.

ЙИЛЛИК ПЛАН—МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

Мажбуриятлар изидан

Ҳамза райони *Куйбишев райони*

ЮТУҚЛАР ВА КАМЧИЛИКЛАР

ЯНВАРЬ ОЙИДА ПЛАНГА ҚЎШИМЧА 866 МИНГ СЎМЛИК САНОАТ МАҲСУЛОТИ РЕАЛИЗАЦИЯ ҚИЛИНДИ.

МАҲСУЛОТНИНГ ТАННАРХИНИ АРЗОНЛАШТИРИШ ОРҚАЛИ 3 МИЛЛИОН СЎМДАН ЗИЕД ИҚТИСОДИЙ ТЕЖАМГА ЭРИШИЛДИ.

РАЙОНДАГИ 7 КОРХОНА МЕҲНАТ УНУМДОРЛИГИ СУРЪАТИНИ ПАСАЙТИРИШГА ЙЎЛ ҚЎЙДИ.

РАЙОН САНОАТЧИЛАРИ ЯНВАРЬ ОЙИДА ПЛАНДАН ТАШҚАРИ 312 МИНГ СЎМЛИК МАҲСУЛОТ РЕАЛИЗАЦИЯ ҚИЛДИЛАР.

ТЎРТ КОРХОНА МАҲСУЛОТ ИШЛАБ ЧИҚАРИШДА 875 МИНГ СЎМ КАМОМАТГА ЙЎЛ ҚЎЙДИ.

ЭКСКАВАТОР ВА ХОЛОДИЛЬНИК ЗАВОДИ МАҲСУЛОТ РЕАЛИЗАЦИЯ ҚИЛИШ ПЛАНИНИ БАЖАРА ОЛМАДИ.

№№	Кўрсаткичлар	Ҳамза райони		Куйбишев райони	
		Январь 1974 йил	Январь 1973 йил	Январь 1974 йил	Январь 1973 йил
1.	Маҳсулот реализацияси (процентларда)	102,7	103,1	100,9	102,0
2.	Пландан ташқари реализация (минг сўм ҳисобида)	866	948	312	661
3.	Реализация ҳажмининг ўсиши (процентларда)	105,5	99,0	106,1	108,4
4.	Маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмининг ўсиши (процентларда)	100,3	109,7	106,0	116,6
5.	Меҳнат унумдорлиги (процентларда)	101,5	100,2	99,5	98,7
6.	Меҳнат унумдорлигининг ўсиш суръати (процентларда)	97,1	107,8	103,5	108,7
7.	Меҳнат унумдорлиги ҳисобига ишлаб чиқаришнинг ўсиши (процентларда).	—	81,4	60,0	56,0
8.	Таннархни арзонлаштиришдан келган фойда (минг сўм ҳисобида)	3046	5777	865	3281
9.	Планни бажара олмаган корхоналар (корхоналар сони)	—	3	2	3
	а) маҳсулот реализацияси бўйича берилмаган (минг сўм ҳисобида)	—	143	458	87
	б) меҳнат унумдорлиги бўйича (корхоналар сони)	8	10	10	9
	в) таннарх бўйича (корхоналар сони)	1	4	4	3
	г) камоматга йўл қўйишди (минг сўм ҳисобида)				
10.	Арзонлаштиришга эришган корхоналар:	265	1170	875	197
	а) маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми бўйича (корхоналар сони)	1	11	4	7
	б) меҳнат унумдорлиги бўйича (корхоналар сони)	7	8	10	7
11.	Маданий-маиший маҳсулот ишлаб чиқариш (планга нисбатан процент ҳисобида) 1973 йилнинг январь—декабрь ойларидаги кўрсаткич.	107,5	53,0	101,1	102,7
12.	Маданий-маиший маҳсулот ишлаб чиқаришнинг ўсиши (1972 йил билан 1973 йилни солиштирганда) (процент ҳисобида).	123,9	108,7	106,0	110,2
13.	Капитал қурилиш (марказлашган молиявий манбалар) 1973 йилнинг 12 ойи кўрсаткичлари)				
	а) планга нисбатан (процентларда)	95	87	84	100
	б) турар жой майдони ишга туширилди (минг квадрат метр ҳисобида)	45,2	29,8	46,5	44,5
14.	А. Девятова ва Л. Казанцева ташаббуси бўйича мусобақалашаётганлар сони	10 мингга яқин		9 мингга яқин	
15.	1975 йил ҳисобига меҳнат қилаётганлар сони	500 дан кўп		382	
16.	Шахсий беш йиллик планини бажарганлар сони.	300 дан кўп.		253	

ЎЗБЕКИСТОН Компартияси Марказий Комитетининг «Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг ва Ўзбекистон Коммунистик партиясининг 50 йиллиги тўғрисида»ги қарорида шундай дейилган:

«Саноат, транспорт, алоқа, қурилиш корхоналарининг коллективлари ўзларининг бутун диққат ва эътиборини ишлаб чиқаришнинг самардорлигини меҳнат унумдорлигини янада оширишга, фан-техника революциясининг муваффақиятларини кенг жорий қилишга, ички резервлардан фойдаланишни яхшилашга ва қўшимча ишлаб чиқариш қувватларини ишга туширишга ҳамда шу асосда маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш ҳамда унинг сифатини анча яхшилашга қаратишлари лозим».

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг бу кўрсатмаларини ўзаро мусобақадош Ҳамза ва Куйбишев район меҳнаткашлари жанговар ҳаракат программаси сифатида қабул қилганлар. Ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, фан ва техника ютуқларини ишлаб чиқаришга жорий этиш натижасида бу икки район корхоналари беш йилликнинг тўртинчи йили биринчи ойи планини асосий кўрсаткичлар бўйича ошириб бажаришга эришди. Ҳамза район корхоналари пландан ташқари 866 минг сўмлик, Куйбишев райони эса 312 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарди. Бу, йил бошидан яхши меҳнат қилинганидан дарақдир. Икки район саноатчилари бу йил пландан ташқари 35 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш ва реализация қилишга аҳд қилишган.

Ҳамза ва Куйбишев райони 1973 йилнинг январь ойига нисбатан маҳсулот реализацияси бўйича 5—6 процент ўсишга эришди. Маҳсулот таннархини арзонлаштиришдан фойда олиш бу ерда, 3,9 миллион сўмдан ошди.

Районларда КПСС XXIV съезди Директиваларини амалга ошира бориб, кенг истеъмол молларн ишлаб чиқаришга, уларнинг турини кўпайтиришга катта эътибор берилмоқда. Фақат Ҳамза районининг ўзидагина маданий-маиший моллар ишлаб чиқариш 1972 йилга нисбатан 25 процентга ортди.

Бироқ район корхоналарининг фаолиятида айрим хўжалик-иқтисодий планларни бажаришда камчиликларга йўл қўйилди. Масалан, Куйбишев районида маҳсулот ҳажмини ўстиришнинг 60 процентигина меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига амалга оширилди. Бу паст кўрсаткичдир. Ҳамза районида эса аҳвол бундан ҳам ночор. Улар меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмини ўстиришга эриша олмадилар. Куйбишев районидаги экскаватор ва холодильник заводи маҳсулот реализацияси планини бажара олмади. «Ташкенткабель», консерва, ёғочни қайта ишлаш заводлари ва «Фан» нашриёти босмахонаси ишлаб чиқаришда 875 минг сўмлик камоматга йўл қўйди.

Бу ерда ўтган йилдагига нисбатан таннархни арзонлаштиришга, меҳнат унумдорлигини оширишга ўн корхона эриша олмади, тўрт корхона маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмини камайтириб юборди. Шунингдек икки районда ҳам ўтган йили капитал қурилиш плани бажарилмади.

Бу барча кўрсатичлар район ва корхона раҳбарларининг диққат марказида бўлиши керак.

—⊙ ⊙—

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг полиграфчилар коллективи 9-беш йилликнинг аниқловчи йили топшириқларини бажариш борасида фидокорлик билан меҳнат қилмоқдалар.

СУРАТДА: нашриёт офсет цехининг пешқадам полиграфчиси, коммунистик меҳнат зарбдори Яков Мазурин яқинда ишга туширилган янги машина ишини кузатмоқда. Я. Мазурин бошлиқ смена ишчилари муттасил равишда ўз топшириқларини ортиғи билан сифатли бажарадилар.

—⊙ ⊙—

•Партия ҳужжатлари алмаштирилмоқда

Коммунистлар фаоллиги

ТЎҚИМАЧИЛИК комбинатининг донгдор тўқувчиси, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг аъзоси Е. А. Губинага янги партия билети топширилаётган пайтда у ўзининг иши тўғрисида, беш йиллик шахсий топшириғини муддатидан илгари бажариш учун курашда олиб бораётган кундалик ишлари ҳақида ҳаяжонланиб гапирди. У бажараётган ишлардан бутун комбинат коллективи кўз-қулоқ бўлиб турганлигини яхши билади. Шунинг учун ҳам донгдор тўқувчи ҳамма, айниқса ёш ишчилар меҳнатни тўғри ташкил қилиш, зичлаштирилган усулда станокларга хизмат қилиш билан юксак кўрсаткичларга эришиш мумкинлигига, техникани эпчил қўллар бошқаришига ишонч ҳосил қилишлари учун тиришарди. Киши ақл идроки, иродасини ишга солиш билан ҳар қандай юксак марранн эгаллаши мумкин. Лекин юксак марраларни осонликча эгаллаб бўлмайди.

Евгения Александровна типовой нормадаги 24 ўрнига 42 станокка хизмат қилмоқда. У хизмат қилаётган ускуналар ҳамон фабрика ишга туширилган кундаги комплекс қурилмасида. Юксак кўрсаткичларга эришишда ипларнинг кўплаб узилиши кўпинча ишга халақит беради. Шунга қарамай тўқувчи ғалабага эришди. Ўтган йилнинг 26 ноябрида шахсий беш йиллик планини бажарганлиги тўғрисида ғалаба рапорти берди. Бу билан у ўз сўзининг устидан чиқибгина қолмай, балки ўз тажрибасида тўқимачилик ишлаб чиқаришида ҳали улкан имкониятлар борлигини исботлаб берди. Ҳозирги кунда Л. Казанцева билан Е. Губинанинг ташаббуси билан кўплаб машина ва станокда хизмат қилишга ўтган ишчиларнинг сони комбинатда 1200 кишига етди. Эртага уларнинг сафи янада ортишига ҳеч шак-шубҳа йўқ. Бу ишонч янги-янги куч бағишлайди, янги жасоратлар сари илҳомлантиради. Чунки Е. А. Губина ўзини партиянинг жангчиси деб биладиган, эришган муваффақиятлари билан хотиржам бўлиб қолмайдиган коммунистлардандир.

Шу цехда, худди шунча станокка хизмат қилаётган Анна Сергеевна Верзилина ҳам шундай коммунистлардан ҳисобланади. Ўз олдига катта мақсадни қўйган Верзилина белгиланган маррасига эришмагунча ҳеч қачон хотиржам бўлмайди. У ўзининг кўплаб шогирдларини, Озодлик оролида бўлган пайтда эса, кубалик ёш тўқувчиларга ҳам ўргатди, ёш ишчиларга тажриба ўргатишни у ўзининг шарафли бурчи деб билади.

Е. А. Губина зичлаштирилган усулда ишлашга ўтгач Анна Сергеевна ҳам 36 станокни бошқара бошлади (шунгача у 32 станокда ишлар эди). Шу усулда ишлаб, ўзининг 26 йиллик тажрибасидан фойдаланиб, маҳсулотларни биринчи сортга топшириш билан юксак кўрсаткичларга эришди. Меҳнат бўлимида ҳисоб қилишларича Анна Сереевна 36 станокда ишлаб беш йилликни бемалол муддатидан илгари бажарарди. Лекин унинг кўз олдида Лидия Казанцева билан Евгения Губина намуна кўрсатиб турардилар. Шунда Анна Сергеевна ҳам ўзига 42 станок беришларини талаб қилди. 42 станокка хизмат қилишга ўтгач, у беш йиллик планини бажарди. Навбатдаги ғалабага эришгандан сўнг яна олға интилди. Имкониятларни топиб ўнинчи беш йиллик топшириғини ҳам муддатидан бир мунча илгари бажаришга ҳаракат қилмоқда.

Е. Губина билан А. Верзилина ишлаб турган 1-цех коммунистлари 2-йигирув-тўқув фабрикаси партия ташкилотининг жанговар ядросини ташкил қиладилар. Бу ерда ёшлар сменаси бошланганлиги ҳам бежиз эмас. Унга цех партия ташкилотининг секретари мастер Галина Ивановна Петренко раҳбарлик қилмоқда. Бу ердаги тўқувчиларнинг иш стажи 1,5 — 2 йилдан ортиқ эмас. Смена эса социалистик мусобақада кетма-кет ғалабаларга эришмоқда. Бунинг боиси шундаки, тажрибали ишлаб чиқарувчилар ёшларни оталиққа олдилар, уларга нисбатан қисқа муддат ичида касб маҳоратларини оширишга ёрдам бердилар.

Партия ҳужжатларини алмаштириш даврида 2-тўқув фабрикасининг мастерлари Рустам Абдураҳмонов ва Николай Михайлович Репинлар ташаббуси тўғрисида ҳам айтишга арзирлик сўзлар бор. Иккаласи ҳам ном чиқарган ишлаб чиқарувчилардир. Улар раҳбарлик қилаётган коллективлар доимо рекорд кўрсаткичлари билан машҳур. Бу ерда тажрибали тўқувчи ўрнига янги тўқувчи ишга келса ҳам кўрсаткич камаймайди.

2-цехда мокисиз ишлайдиган пневморапирли тўқув станогининг АТПР—100 маркаси ўрнатилганда Рустам Абдураҳмонов билан Николай Репин ана шу мураккаб техникани биринчи бўлиб бошқаришни ўзлаштиришга киришдилар. Улар ана шундай машина ишлаб чиқараётган Климов машинасозлик заводига бориб, янги техникадан қандай қилиб яхши фойдаланишни ўрганиб қайтдилар. Сўнг янги маркадаги станокларга хизмат кўрсатадиган мастер ёрдамчиларининг устозлари бўлиб қолдилар.

Партия ҳужжатларини алмаштириш даври комбинатда кўплар учун қунт билан билимларни эгаллаш даври бўлди. Масалан, 1-тўқув фабрикаси 3-цехининг ишчиси Зенигул Бақобоева ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда енгил саноат политехникумини тамомлади, ҳозир мастер бўлиб ишламоқда.

Галина Ивановна Старожук лаборантлик вазифасидан комбинат Марказий илмий-тадқиқот лабораториясининг инженери вазифасига ўтди. Чунки у энди олий маълумотли-да!

Ёш ишчилар — 2-фабрика тўқувчиси Р. Еникеева, 3-фабрика йигирувчиси Н. Тарасова, шу фабрика арқоқчиси В. Иванко ва бошқалар ҳам ўзларининг касб маҳоратлари тўғрисида гапириб беришлари мумкин.

Партия ҳужжатларини алмаштириш даврида коммунистларнинг сиёсий фаоллиги сезиларли даражада ошди на улардан 1-йигирув-тўқув фабрикасининг бош инженери О. Р. Ҳасанов, комбинат капитал қурилиш бўлимининг бошлиғи З. М. Кодаревалар яхши пропагандист бўлиб олишди. 3-йигирув фабрикасининг бошлиғи С. М. Воднев, 1-йигирув фабрикаси вал устахонасининг мастери В. М. Жамилова ва бошқалар оммавий-агитация ҳамда тарбиявий ишларини фаол олиб бормоқдалар.

Корхона ишонч билан олға бориб қийинчиликларни енгишига, техника тараққиётини ривожлантиришга коммунистларнинг нақадар қизиқаётганлиги тўғрисида партия ҳужжатларини расмийлаштириш даврида улар билан олиб борилган суҳбатда айтган кўп сонли таклифлари гувоҳлик бериб турибди.

Ҳозирги пайтда комбинатда партия ҳужжатларини алмаштириш ниҳоясига етай деб қолди. Партия ҳужжатларини алмаштириш партия сафининг жанговарлик кўриги бўлди. Ҳар бир коммунистнинг фаоллигини оширишда катта сафарбарлик ролини ўйнади.

И. МАРГОНИН.

ЎЗБЕКИСТОН БЎЙЛАБ

Янги болалар боғчалари

ГУЛИСТОН районидаги «Коммуна» ва Навоий номли колхозларда эндигина очилган болалар боғчалари болаларни қабул қилиб олди. Бу боғчаларнинг ҳар бирида юз нафар бола тарбияланади. Бу мактабгача тарбия муассасалари колхозларнинг маблағлари ҳисобига қурилган

Шу райондаги Ленин номли, Карл Маркс номли ва «Ленинград» колхозларида ҳам болалар боғчалари ва яслилари қурилмоқда. Болалар боғчалари ва яслилари қурилиши кузги йиғим-терим ишлари бошлангунга қадар ишлаб турган боғча ва яслилар қаторига қўшилишини ҳисобга олган ҳолда олиб борилмоқда.

Беш йилликнинг ўтган уч йили мобайнида Сирдарё областининг ишчи ва қишлоқ посёлкаларида қирқ саккизта болалар мактабгача тарбия муассасалари қуриб битказилди. Яна йигирматадан ортиқ боғча қуриш мўлжалланмоқда.

Колхоз посёлкалари ободонлашмоқда

Бўз районидаги Тельман номли колхознинг қинғир-қийшиқ кўчалари ўрнида замонавий посёлка қад кўтарди. Икки юз оила ҳовли тўйи ўтказди. Уйлар электр, газ, телефон билан таъминланган.

Андижон области қишлоқ қурилишида қардош республикалардаги институтлар ишлаб чиққан типовой лойиҳалар кенг қўлланилмоқда. Масалан, Балиқчи районидаги «Коммунист» колхозида уйлар белорус инженерларининг лойиҳаси асосида қурилмоқда. Хўжаобод районидаги Карл Маркс номли колхозда қурилган болалар боғчасини қозоғистонлик дўстлар лойиҳалашган. Бу янги қишлоқ посёлкаларига ўзига хос кўриниш бермоқда.

Янги аудиториялар

Қарши Давлат педагогика институтининг студентлари тўрт қаватли янги бинога эга бўлишди. Бу ерда уч факультет; рус тили ва адабиёти, физика-математика ва тарих-филология факультетлари жойлашди.

Бўлғуси педагогларнинг ўзлари ҳам институтнинг ўқиш корпусини қуришга катта ҳисса қўшишди.

Даштга ҳужум

ТУРТКУЛ. (ЎзТАГ мухбири). Қорақалпоғистоннинг жанубида 22 километрли асфальтланган йўл қурилиши бошланди. Бу йўл эллик қалъа массивини Беруний шаҳри билан боғлайди. Шу йил август ойида янги трасса бўйлаб чўлқуварлар учун юк ортилган дастлабки машиналар қатнай бошлайди.

Эллик қалъа массиви иккинчи ёшлигини бошидан кечирмоқда. Бир йилда бу ерда тўрт минг гектар ер ўзлаштирилди, иккита колхоз тузилди, обод посёлка қад кўтарди, электр симлари тортилди.

(ЎзТАГ).

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ"ДА *босилгандан кейин*

«Такси» кутяпсизми?

Шу сарлавҳа остида 14 январда «Совет Ўзбекистони», «Вечерний Ташкент» ва «Тошкент оқшоми» газеталарининг қўшма рейди материаллари босилиб, унда шаҳардаги таксилар ишида содир бўлиб турган жиддий нуқсонлар кўрсатилган эди.

«Ташпассавтотранс» бошқармасининг бошлиғи А. Мадалимовнинг редакцияга хабар қилишича, мақола советининг кенгайтирилган йиғилишида муҳокама этилди. Унда келтирилган фактлар тўла тасдиқланди.

Линиялардаги таксомоторлар ишини қониқарсиз назорат қилгани ва молиявий қоида бузилишига йўл қўйгани учун 3-таксопаркнинг эксплуатация бўйича директор ўринбосари Портов ишдан олиб ташланди. Назоратни сусайтиргани учун 2-автокомбинат директорининг ўринбосари Шиколинга ҳайфсан эълон қилинди. 3-автопарк директори А. Иброҳимовга ҳам шундай жазо берилди. 1, 5, 6-таксомотор паркларининг директорлари Исмоилов, Бадзин, Хўжаев ўртоқларга линиядаги таксомоторлар ишига назоратни сусайтирганлари кўрсатиб ўтилди.

Шу кунларда пассажирларга маданий хизмат кўрсатишдаги нуқсонларни бартараф этиш учун бир қатор тадбирлар амалга оширилмоқда. Жумладан, шоферларнинг линиядаги иши систематик назорат қилиб борилмоқда. Бунинг учун линияларда жамоатчилик йўли билан навбатчилик графиги тасдиқланди. Автомобиллардан шахсий манфаат учун фойдаланган ҳар бир ҳайдовчига нисбатан қаттиқ жазо чоралари кўрилмоқда. Ишга қабул қилиш масалаларига ҳам жиддий қаралмоқда. Шунингдек, машинани биринчи эгаллаган йўловчининг рухсатисиз йўл-йўлакай одам олиш шоферларга ман этилди.

«Суръат керак, суръат»

Газетанинг ўтган йили 3 декабрь сонида юқоридаги сарлавҳа остида босилган материалда 1-пойафзал фабрикаси учун қурилаётган бино ҳаддан ташқари чўзиб юборилаётгани танқид қилинган эди.

3-трестдан олинган жавобда кўрсатилишича, қурувчилар бундан хулоса чиқариб, ишни икки, ҳатто уч сменада ташкил этишди. Бинобарин барча қурилиш ишлари ниҳоясига етказилди.

Тошкент қишлоқ хўжалиги кимё машинасозлиги заводининг коллективи 9-беш йилликнинг тўртинчи аниқловчи йили топшириқларини муддатидан илгари бажариш борасида фидокорлик билан меҳнат қилмоқдалар. Корхона ишчилари қишлоқ меҳнаткашлари учун зарур бўлган машиналар ва эҳтиёт қисмларни тайёрлаш юзасидан бўлган барча буюртмаларни ўз вақтида сифатли адо этмоқдалар. Мана бу суратда заводнинг зарбдор токари, коммунистик меҳнат зарбдори Николай Романовни кўриб турибсиз. Бу зарбдор ишчи ҳозир 1974 йилнинг июнь ойи ҳисобига меҳнат қилаётир. М. Нуриддинов фотолари.

АДРЕС: ОЗОДЛИК ОРОЛИ

ТОЛЬЯТТИ (Куйбишев области). СССРнинг 50 йиллиги номи Волга автомобиль заводидан Кубага 300 та «Жигули» енгил автомобиллари ортиб жўнатилди. Тольятти автомобилсозлари қардош мамлакатга машина юбориш топшириғини барвақт бажаришга ҳаракат қилмоқдалар.

Кубага Давлат Сифат белгисини олган ВАЗ—2110, ВАЗ—2102 автомобиллари юборилмоқда.

ШЯУЛЯЙ. (Литва ССР). «Вайрас» веломотор заводида Куба болалари учун аталган «Орлёнок» ва «Ласточка» велосипедларининг шу йилги биринчи партияси жўнатишга тайёрланди. Квартал охиригача, муддатидан анча илгари 4 мингтача шундай велосипед юборилади.

Злобин методига кенг йўл

Тўёна ҳозирлашаяпти

Яқинда матбуотда КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг саноат, қурилиш, транспорт ходимларининг 1973 йилги халқ хўжалик планини муддатидан аввал бажариш учун ўтказилган Бутуниттифоқ социалистик мусобақаси якунлари эълон қилинди. Ғолиблар ичида «Главташкентстрой»нинг «Жилстрой» трести коллективи ҳам бор эди.

Дарҳақиқат, трест коллективи 9-беш йилликнинг ҳал қилувчи йилини меҳнатда зафарлар билан якунлади. Улар шаҳримизнинг Қорақамиш, Бешқайрағоч каби массивларида турар жой биноларини қуришни тезкорлик билан амалга оширишди. КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатидан руҳланган бинокорлар аниқловчи йилни ҳам қувончли кўрсаткичлар билан якунлаб, Ўзбекистон ССР ва республика Компартиясининг 50 йиллигини муносиб тўёналар билан кутиб олишга аҳд қилган. Бу юксак мақсадга эришиш йўлида трест бинокорлари Мурожаатда айтилганидек, ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, яъни иш вақтидан унумли фойдаланиш, техника, механизмларни такомиллаштириш, ишлаб чиқаришга янги технология ва илғор иш усулларини жорий этишга алоҳида эътибор беришяпти.

Москвалик машҳур бинокор, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Николай Злобининг бригадада пудрати методи меҳнат унумдорлигини оширишда, қурилишлар муддатини қисқартириш, бинокорлик материалларидан тежаб-тергаб фойдаланишда муҳим аҳамият касб этмоқда. Шунинг учун ҳам трестда злобинча иш усулини бинокорлар ўртасида кенг ёйишга ҳаракат қилинмоқда.

Трестнинг монтаж бошқармаси коллективлари ўртасидаги меҳнат беллашувларида ҳам бригада пудрати усулида меҳнат қилаётган бинокорлар пешқадамлик қилишмоқда. Масалан, В. Якубович бошлиқ бригада ўтган йили шу усулда меҳнат қилишга ўтказилган эди. Натижада, коллективнинг иш суръати ва сифати ошди. Улар ҳал қилувчи йилда асосан 1-Қорақамиш массивининг 4-микрорайонида турар жой биноларини монтаж қилишда муваффақиятларга эришди.

Массивдаги 72 квартирали 23, ва 32 квартирали 29-бинодаги монтаж ишлари муддатидан бирмунча илгари ва «аъло» баҳо билан сайқалчиларга топширилди. Шунингдек, улар меҳнат қилган яна бешта турар жой биносини монтажлаш ишлари ҳам яхши баҳо билан «Ташмосстрой» бошқармаси жилокорларига топширилди.

Н. Злобин методи асосида барпо этилган фақат икки уйнинг ўзидангина 14 минг 400 сўмлик бинокорлик материаллари тежаб қолинди. Тежалган маблағнинг 4 минг 856 сўми бригада коллективига мукофот тариқасида берилди.

Монтажчилар ҳал қилувчи йилда 992 минг ўрнига 1 миллион 66 минг сўмлик иш бажариб, йиллик топшириқни 107,5 процент қилиб бажаришди. Ишлаб чиқариш унумдорлигини ошириш топшириғи 120, ўртача иш ҳақини ошириш вазифаси эса 112 процентга бажарилди. Бригада коллективи ўтган йили салкам 400 хонадон учун бино қуришга муносиб ҳиссаларини қўшишди.

Муваффақиятлар ўз-ўзидан келмайди. Зафарларга эришилишида бригада аъзоларининг бир-бирига меҳр, оқибати, уларнинг малака ошириб бориши, меҳнатсеварлиги ҳам катта аҳамиятга эгадир. В. Якубович бошлиқ Коммунистик меҳнат бригадасида бундай кишилар кўп. Анатолий Петрович, Раиса Петрова, Александр Беляев, Василий Дёмин каби меҳнатсеварлар бригадада кўплаб топилади. Улар коллективни зафарлардан —зафарларга етакламоқда.

Злобинчи бригада коллективи шу кунларда Ўзбекистон ССР ва республика Компартиясининг 50 йиллик юбилейини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш ниятида зиммаларига катта мажбурият олган ҳолда меҳнат қилишмоқда. Улар юбилей тантаналари бошланадиган кунгача олтита турар жой биносидаги монтаж ишларини тугаллаб, жилокорларга «аъло» баҳо билан топширишга аҳду қарор қилганлар.

Ҳозирги кунларда бригада аъзолари ТошМИ шаҳарчасида 56 квартирали турар жой биноси қурилишида меҳнат қилмоқда.

Т. НАЖМИЯ,
«Тошкент оқшоми»
жамоатчи мухбири.

5.ҲУНАР ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ. Бўлажак тикувчи амалий кўникмага эга бўлишдан ташқари, машиналарнинг тузилишини ҳам мукаммал билиши керак. Мана шунинг учун ҳам қизлар асбоб-ускуналар бўйича ўқитувчи Екатерина Серафимовна Глушченко дарсларда берадиган «қийин» масалаларни қизиқиш билан ечадилар. Е. Глушченко 20 йиллик умрини бўлажак тикувчи ёшларга билим беришга сарфлади.

СУРАТДА: Е. Глушченко биринчи курс студентларига тикув машинасининг тузилишини тушунтираяпти.

В. Белоплотов фотоси.

ФОЙДАЛИ МАСЛАҲАТЛАР

✦ Сутни пиёз, саримсоқ, шўр балиқ каби ҳиди ўткир масаллиқлар ёнида сақлаб бўлмайди.

✦ Шакар боғлаган қиёмни тузатиш мумкин. Қиёмли идишга бир қошиқ қайноқ сув қуйиб, қизитиб ўчирилган духовкага қўйиб шакари эригунча тутиб турилади.

✦ Ярим литр сутга 100 грамм қирилган ошқовоқ ва 2 ош қошиқда шакар солиб, то қуйилгунча милдиратиб қайнатилади, совигач истеъмол этилса, қаймоқ таъм берадиган масса ҳосил бўлади.

✦ Балиқ қовурганда сирти яхши қизарсин учун сувини сирқитиб, ҳатто салфеткада артиб, сўнг ёққа ташлаш керак.

✦ Узум, олма, анор, беҳи ва бошқа меваларни осиб сақлаётган бўлсангиз, ириб, моғорлаб айний бошласа, ҳафтада бир марта исириқ тутатинг. Исириқ тутунидаги алкалоидлар микроорганизмларни қиради.

Янги китоблар

«ЎЗБЕКИСТОННИНГ ЗАМОНАВИЙ ГРАФИКАСИ»

Ғафур Ғулом номидаги адабиёт ва санъат нашриёти яқинда санъатшунос Р. Тоқтошнинг «Ўзбекистоннинг замонавий графикаси» китобини босмадан чиқарди. Унда 1950—1970 йиллар мобайнида Ўзбекистон график рассомлари яратган асарлар ҳақида фикр юритилади.

Китобда республикамизнинг истеъдодли китоб ва станокли графика санъати усталари И. Икромов, Ю. Соколов, Ч. Ахмаров, Д. Синицкий, В. Кайдалов, Қ. Башаров ва бошқалар ижоди таҳлил қилинади.

Санъатшунослик фанлари доктори Р. Тоқтошнинг бу асари Ўзбекистон ССР ва республика Компартиясининг 50 йиллигига бағишланган. Китоб олтмишдан зиёд график асарлар иллюстрацияси билан безатилган.

М. АҲМЕДОВ.

Бизнинг интервью

Самарали ҳамкорлик

Муқимий номли музикали театр республикамизнинг улкан санъат даргоҳларидан бири. Театр коллективи ўтган йили ўз мухлисларини қатор янги спектакллар билан хушнуд этди. Бу йилги режалар эса янада улкан. Мухбиримиз яқинда театр директори, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган санъат арбоби Риҳсибой Орифжонов билан учрашиб, коллективнинг юбилей йилидаги режалари ҳақида гапириб беришини илтимос қилди.

— Риҳсибой Орифжонович, аввало, ўтган йили қилинган ишлар ҳақида қисқача гапириб берсангиз.

— Ўтган йили театр коллективи бешта янги спектаклни санъат мухлислари эътиборига ҳавола қилди. Булар Ҳамид Ғуломнинг «Омонали билан Замонали», Жуманиёз Жабборовнинг «Ужарлар», испан драматурги Гарсиа Лорканинг «Қонли тўй», озарбайжон драматурги Собит Раҳмоннинг «Ҳижрон», грузин драматурги А. Цагарелининг «Хонума Хоним» асарлари асосида саҳналаштирилган спектакллардир. Улар томошабинлар томонидан илиқ кутиб олинди.

Гастроль сафарларимиз ҳам анча самарали бўлди. Тожикистоннинг Ленинобод шаҳри ва бир қатор районларида, Фарғона ва Марғилон шаҳарларида меҳмон бўлиб, энг яхши спектаклларимизни намойиш қилдик. Колхоз ва совхозларда, корхона, муассаса ва ўқув юртларида ўйлаб қизиқарли учрашувлар, тантанали кечалар ўтказилди. Концерт бригадамиз эса, терим мавсумида Қашқадарё, Сурхондарё, Самарқанд ва Наманган области меҳнаткашларига маданий хизмат кўрсатди.

Театримиз Тошкент областининг Калинин районини, шаҳардаги бир неча корхона ва ўқув юртини оталиққа олган. Ўтган йил мобайнида санъаткорларимиз улар ҳузурида бир неча бор меҳмон бўлдилар, ижодий учрашувлар, театр санъати сирлари ҳақида қизғин суҳбатлар ўтказдилар, спектакллар намойиш қилдилар.

— Бу йилги режалар қандай?

— Бу йил театр коллективининг режалари улкан. Ҳамма куч ва эътиборимиз Ўзбекистон ССР ва республика Компартиясининг 50 йиллигини муносиб тўёналар билан кутиб олишга қаратилган. Бу бизга юксак масъулият юклайди.

КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатини қониқиш билан кутиб олдик. Яқинда театр коллективи ўртасида бу Мурожаат қизғин муҳокама қилинди. Шу асосда бир қатор ижодий ва ташкилий тадбирлар белгиланди. Жумладан, репертуар ва молия планларини ҳамда барча кўрсаткичлар бўйича топшириқларни муддатидан олдин — 20 декабрда бажаришга аҳд қилдик.

Бу йил ҳам бешта спектакль тайёрлаш мўлжалланган. Ҳозир икки саҳна асари устида иш бошлаб юборилди. Булар Ф. Мусажоновнинг «Олифта» (композитор А. Муҳамедов музикаси) комедияси, И. Раҳимнинг «Бегимхоннинг қисмати» (композитор Ҳ. Раҳим музикаси) асарларидир. Уларни театрнинг бош режиссёри, СССР халқ артисти Раззоқ Ҳамроев ва Бахтиёр Ихтиёров бошчилигидаги ижодий коллектив саҳнага қўймоқда. «Олифта» комедияси ҳозирги қишлоқ, унинг кишилари, колхозчи ёшлар ҳаёти ҳақида бўлса, «Бегимхоннинг қисмати»да Улуғ Ватан уруши йилларида бўлиб ўтган воқеалар қаламга олинган.

Йил охиригача яна Ҳамид Ғулом ва Манас Левиевларнинг «Вафодорлар», Шуҳратнинг «Она қизим», Максим Каримовнинг «Нотаниш танишгинам» асарлари ҳам саҳналаштирилиб, мухлисларга етказилади. Ўтган йили чет эл ва қардош республикалар ижодкорларининг асарларига кўпроқ мурожаат қилган бўлсак, бу йил фақат республикамиз драматургларининг пьесаларини танлаб олдик. Бу спектаклларда ўлкамиз 50 йил ичида босиб ўтган шонли йўл ўз бадиий ифодасини топади.

— Бу йилги гастроль сафарлари қаерга ва қачон бўлади?

— Санъат ҳамиша халқ билан тирик. Айниқса, театр санъатини миллионлаб томошабинларсиз тасаввур қилиб бўлмайди. Уларнинг қизиқишлари, талаб ва хоҳишлари бизнинг репертуарларимизга асос бўлади. Шу жиҳатдан қараганда, гастроль сафарлари янги мухлислар орттириш, томошабинларнинг интилиш ва истакларини ўрганиш демакдир.

Шу йилнинг июль—август ойларида театр коллективи Наманган, Андижон, Фарғона шаҳарларида меҳмон бўлади. Гастроль давомида репертуардаги энг яхши спектакллар намойиш қилинади, қизиқарли кечалар, колхоз ва совхозларда меҳнаткашлар билан учрашувлар ўтказилади.

Концерт бригадамиз ҳам маданий хизмат кўрсатишни давом эттиради. Сирдарё, Самарқанд, Тошкент областларининг дала меҳнаткашлари уларнинг концертларини томоша қиладилар.

— Драматург ва композиторлар билан ҳамкорлик қандай йўлга қўйилган?

— Ҳар бир спектаклнинг муваффақияти, энг аввало, драматик асарнинг пухталиги ва музиканинг унга мутаносиблигига боғлиқ. Шу сабабли, театр драматурглар ва композиторлар билан ҳамкорликка алоҳида эътибор беради. Ўнлаб таниқли драматурглар ҳамда М. Левиев, И. Акбаров, А. Муҳамедов, Ҳ. Раҳимов сингари бастакорлар бизнинг доимий муаллифларимиздир. Асар саҳна юзини кўргунча, улар театр коллективи билан биргаликда тинимсиз иш олиб борадилар. Бу йил драматург ва композиторлар билан ижодий конференция ўтказмоқчимиз. Унда ҳамкорликнинг турли проблемалари ўртага ташланади, келгусидаги ишлар белгилаб олинади.

— Театр коллективи область театрларига ҳам яқиндан ёрдам бермоқда. Бу ёрдам нимадан иборат бўляпти?

— Республикамизнинг область театрлари характер жиҳатидан бизга яқин. Шу сабабли, бизда саҳналаштириладиган спектакллар уларга ҳам тўғри келаверади. Репертуар планини тузишда, янги асарларни саҳналаштиришда систематик равишда уларга ёрдам бериб келяпмиз. Режиссёрлар, балетмейстерлар, хормейстерлар командировка қилинмоқда. Жумладан, шу кунларда бир режиссёримиз Андижон театрида спектакль тайёрламоқда. Халқ театрларига ҳам зарурий ёрдам кўрсатилмоқда.

Сайловчилар ҳузурида

ЯНГИ НАКАЗЛАР

Яқинда Октябрь районига қарашли «Кўкча» маҳалла клуби одамлар билан лиқ тўлди. Бу ерда бир группа депутатлар ўз сайловчилари олдида ҳисобот бердилар. Улар орасида шаҳар ижроия комитети раиси ўринбосари, шаҳар Советининг депутати Н. А. Ғанихўжаев, шаҳар Советининг депутати Н. А. Тойиров ва район Советининг депутатлари С. Г. Решетников, С. Г. Олимов, С. М. Зайнитдинов ўртоқлар бор эдилар.

Учрашувда биринчи бўлиб сўз олган депутат Н. А. Ғанихўжаев 9-беш йилликнинг ҳал қилувчи учинчи йилида қилинган ишлар ҳамда Совет Иттифоқининг ташқи сиёсати ҳақида гапирди. Докладчи КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг Куба Республикасига қилган сафари ва унинг халқаро аҳамияти тўғрисида батафсил сўзлади.

— Ўтган йили шаҳримиз меҳнаткашлари катта ютуқларни қўлга киритдилар, деди сўнгра докладчи,— улар барча кўрсаткичлар бўйича давлат планини муваффақият билан адо этдилар. Бу ютуқда халқ хизматкорлари — депутатларнинг ҳам ҳиссаси катта бўлди.

Шаҳар ижроия комитети аҳолини уй-жой билан таъминлаш, халқнинг саноат маҳсулотларига бўлган талабини қондириш борасида самарали ишларни амалга оширди. Сайловчилар наказлари асосида бир қанча касалхоналарнинг тармоқлари кенгайтирилди. Кўча ва йўлкалар асфальтланди. Мактаблар, маданий оқартув муассасалари ишга туширилди.

Депутат ўз сўзи охирида сайловчилардан тушган наказлар ҳақида гапирди.

Учрашувда сайловчилардан Иброҳимов, Расулов, Турсунов, Бобохонов, Аъзамовлар сўзга чиқиб, депутатга янги наказлар топширишди. Чунончи, микрорайон аҳолиси кўп йиллардан бери касалхона қуриб бериш ишида депутатлардан ёрдам сўрайди. Лекин, бу илтимос ҳамон бажарилмай келиняпти.

Маҳалла аҳолиси озиқ-овқат магазинидан анча узоқда яшайди. Шунинг учун, маҳалла марказида озиқ-овқат магазини очиш мақсадга мувофиқдир.

Шунингдек, транспорт масаласи ҳам аҳолини қаноатлантирмайди. Айниқса, Бешқайрағочдан тўқимачилик комбинатига қатнаб ишловчилар жуда қийналишяпти. Буни ҳисобга олиб, юқоридаги оралиқ ўртасида янги автобус линияси қатновини йўлга қўйиш керак. Трамвайлар сонини кўпайтириш лозим.

Маҳаллани газлаштириш, телефонлаштириш масалаларидаги камчиликларни ҳам тугатиш керак.

Учрашувларга келган депутатларнинг ҳисоботларига сайловчилар ижобий баҳо беришди. Депутатларга янги наказлар топширишди.

М. КОМИЛЖОНОВ.

Ёқубжон ШУКУРОВ.

Капитан

(ВОҚЕИЙ ҚИССА)

— Яшанг, аяжон! Ахир, акам шунчалар аҳмоқ йигитмас-ку ёвузлар қўлига ўзини топшира қолса? Бу ерда бир сир бор. Акам қўлга тушмаган!

— Айтганинг келсин-э!

— Юринг, дадамнинг кўнглини кўтарайлик!

— Ҳа, у шўрлик эзилиб кетди! Мен дилини оғритдим. Умримда бунақа кўполлик қилмаган эдим. Бизнинг ишонган тоғимиз дадажонинг! Қанақа меҳрибон одамки!. Бор, сен чиқиб кўнглини кўтариб тур, мен чой дамлаб олиб чиқаман! Бор, қизим!

— Хўп бўлади, ая! Раҳмат, аяжоним!

Умида хаяжон билан бош қоқиб ўрнидан қўзғалди. Юзини юва бошлади. Ҳилола жилмайиб дадасининг ёнига чиқди. Капитан ниманидир ўйлаб хонада айланиб юрарди.

— Дада, муҳим гапингизни айтасизми?— деб сўради Ҳилола.

— Ҳа,— деди капитан қайрилиб қизига қарор экан.— Утир!—Менинг гапларимни тўғри тушун. Агар гапим ёқмаса, хўп еб тушунсанг очиқ айтавер. Оиламизда сендан бўлак суянчиқ қолмади. Боланинг бахти—ота-онанинг бахти. Бахт эса бир қуш, билиб иш тутмасанг парр этади — учади, кетади. Ундан кейин ушлаб бўпсан, қизим! Ё гапим чаккими?

— Йўқ, дадажон! Тўппа-тўғри,— деди Ҳилола эътибор билан.

— Ундай бўлса эшит: милиция фақат тартибни, тинчликни қўриқламайди. Одамлар бахтини ҳам, қувончини ҳам, кези келганда ҳатто муҳаббатини ҳам қўриқлайди.

— Муҳаббатини? Қайси маънода?

— Тўғри маънода. Муҳим гапим эса ана шу ҳақда, қизим. Агар сен чуқур, атрофлича ўйласанг эр-хотин бир-бирининг ойнаси, бир-бирининг қаноти. Қуш қанотсиз уча оладими?

— Учолмайди, албатта. Яхши гап айтдингиз, дада.

— Сиз ёшлар ҳар нарсага кўз билан баҳо берасизлар. Ахир, кўзга олтин кўринган нарса доим олтин чиқавермайди-ку, қизим! Фақат ақл торозисидан кейингина олтин дейиш керак. Гап бундоқ қизим, тўйга тайёргарлик кўряпган эмишсизлар. Бироз сабр қилиш мумкинми?

— Вой, дадажон! — Ҳилола уялиб қизариб кетди, ўзини олиб қочишга жой тополмай, кўзини яширди. Капитан яқинроқ бориб, унинг қўлидан етаклаб ёнига ўтказди. Қизининг бошини силади.

— Уялма. Бу ҳаётий савдо... Хўш, тўй қилиш учун Рустамнинг орттирғани бормикан, билмадингми? Балки, совға-повға олиб келгандир?

Ҳилола дадасининг топқирлигига қойил қолиб, ялт этиб қаради-да, жавоб бера бошлади:

— Ҳа, мана бу онасидан қолган ёдгорлик экан,— деди Ҳилола қўлидаги узугини чиқариб берар экан.

— Хўш? — деди капитан узукни олиб, синчковлик билан текшириб. — Маслаҳат ҳозирча иккаламиз ўртамизда сир бўлиб турсин. Рустамни чақир, тўйга ҳозирлик кўрайлик, дегин. Бу орада Рустамни сен ҳам яхшироқ сина, биз ҳам синаймиз. Ҳалол йигит бўлса тўйларингга қарши эмасман. Шунда ялтираган шишани брильянт деб алданмайсан — муҳаббатинг келажаги порлоқ муҳаббат бўлади. Мана бу узукка келсак, ёдгорликка ўхшамаяпти. Мен текширтирай-чи!

—Яхши дадажон! Аммо акамдан жуда ҳам қўрқаяпман.

— Шундай, қизим! Очиғини айтсам мен ҳам қўрқиб кетдим бол. Аммо акамг ақлли йигит, жўнгина қўлга тушмагандир. Мен ҳамма чорани кўряпман. Сен ўзинг эҳтиёт бўл!

Шу дам хона эшиги тақиллади. Капитан киришга рухсат берди. Ичкарига ҳаяжон билан Жамила, унинг ортидан Умида кириб келди. Жамила салом берди-да, нима дейрини билолмай аланг-жаланг бўлиб қолди.

— Келинг, Жамилахон! — деди ниҳоят Ҳилола.

— Келдим! — деди оппоқ юзли Жамила лола бўлиб ёнар экан. Капитан унинг ғоят гўзал қиз эканини биринчи марта кўрди. Жамила бир оз ўзини тутиб олди. Аммо энтикиб сўзлай бошлади: — Азизхон ака! Ҳилолахон, Мен... Мени айбламанглар!

— Йўқ, йўқ! Бемалол гапираверинг! — деди капитан меҳрибонлик билан.

— Алижон акамни... Эшитиб қидирмаган жойим қолмади. Омонми? Омон бўлса бас, мен бошқа келмайман! — Жамила йиғлаб юборди. Унинг орқасида турган Умида эса ҳўнграб чиқиб кетди. Жамила ялт этиб орқасига қараб, ёш тўла кўзларини жовдиратиб деди: — Айтинглар! Барака топгурлар! Омонми?

Ҳилола ҳам ўзини тутолмай йиғлаб чиқиб кетди. Капитан битта-битта қадам босиб, Жамилага яқинлашди. Жамила ёш тўла кўзларини икки қўли билан яшириб капитаннинг кўкрагига бошини қўйди. Бўғиқ овоз билан бир нималар деб йиғлай бошлади. У шу қадар ўксун, шу қадар ғам-алам билан йиғлар эдики, капитаннинг кўнгли ҳам бузилиб кетди...

* * *

Туни билан ухлолмай чиққан капитан кечаси ўйлаб қўйган қидирув режаларини амалга ошириш учун ҳовлиқиб, асабийлашиб ишга кетди. Идорада кечадан буён нима бўлгани, Алижон ҳақида, ўғрилар ҳақида, гоҳ ўзига келиб, гоҳ ўзидан кетиб алаклаб ётган Рафиқ ҳақида маълумотларни эшитди. Аниқроқ далил йўқ. Фақат орқа ғилдираги қийшайган мотоцикл эгаси топилганини билиб суюнди. Ўқувчи бола бўлиб чиқибди. Капитан дарҳол мактабга бориб, болани ҳолироқ кабинетга чақиртириб осойишта суҳбатлашди. Сўнг Алижоннинг институтига борди. Унинг дўстлари билан учрашди. Улар қандай топшириқ бўлса кеча-кундуз бажаришга тайёр эканликларини ва ўзлари ҳам билганларича қидиришаётганликларини айтишди. Капитан Алижонга содиқ йигит-қизлардан мамнун бўлди. Ўғлининг дўстлари меҳрида қанчалик азиз экаилигини билиб қувонди, ҳаяжонга тушди. Йигит-қизларга баъзи топшириқлар бериб, милицияга қайтди. Бош терговчининг ёнига кирди. Бола ҳақидаги маълумотларни берди.

— Содда, тўғри болами? Бўйнига олдими?

— Қарангки, олди. Аммо унча содда, тўғри болага ўхшамайди. Хатни баланд бўйли, ўттиз беш ёшлардаги нотаниш киши бериб, ташлаб ўтиб кетасан, деб унга морожное пули инъом этганмиш.

— Ишонса ҳам бўлади, ишонмаса ҳам.

— Йўқ, ишончсиз. Мен буни исбот қилдим. Бола «ўртоғимникига кетаётган эдим, У кутаётган эди», деганди. Ёлғон экан. Бола ҳатто ўша куни ўртоғиникига бормаган ҳам. Ўзини ҳам, уйини ҳам кузатяпмиз. Аммо ота-оналари обрўли, яхши одамлар экан. Ачинасан киши.

— Баъзи обрўли одамлар болани бежилов қилиб қўйишади. Бунинг сабаби иккита: бири — ишлари кўплиги, иккинчиси — тарбиянинг аҳамиятига етмасликлари.

— Яшанг! У бола ҳам издан чиқа бошлаган. Ҳатто чекади. Чиройли сигарета тутсам, қўл чўзиб ўйлаб қолди-ю, олди.

— Сиз чекмасдингиз-ку?

— Ўша бола учун олгандим.

— Қойил! Илинган нарсани ишга солясиз-а!

— Шарт, иним! Гоҳо арзимаган нарса одам табиатини билишда муҳим омил бўлиши мумкин.

— Ҳа, бўлиши мумкин. Мана, бир дона сигарета боланинг қанақалигига ишора бўлибди.

— Балли! Бу, Алижон ҳақида нима гап бор?

— Алижоннинг ташқи кўринишидан қанақа белгилари бор эди? — деб сўради бош терговчи саволга жўрттага жавоб бермай. Ваҳоланки, боягина унга телефон қилишиб, дарё дамбасидан Алижонга ўхшайдиган, билагида холи бор жасад топилгани ҳақида хабар беришганди. Бош терговчи капитанга сездирмай экспертизага юборишни буюрди.

— Иягидаги холини биласиз. Чап билагида ҳам худди ўшанақа холи бор.

— Чап билагида?— деди бош терговчи беҳосдан.

— Хўш? Нима эшитдингиз? Нимага чўчиб тушдингиз? Айтинг! — капитан кетма-кет савол бера бошлади.

— Қўрқманг, ҳеч гап йўқ. (Жасаднинг холи ўнг билагида эди, шундай бўлса ҳам терговчи индамади у ҳақда) Айтганча, уйингизга ташланган хатлар изини топдим, дегандингиз.— гапни бошқа томонга бурди бош терговчи.

— Ҳа. Ҳали унча аниқ эмас. Аммо бирини мотоциклчи бола ёзганга, кечирасиз, кўчирганга ўхшайди. — Капитан қоғозга ўроғли хатни олиб бош терговчига берди: — Экспертизага юборинг.

— Албатта (Бу қизиқ гап! Раҳмат! Доно одамсиз, Азизхон ака.

— Мақтовга шошилманг — эрта!

— Ҳа, танийман. Гапингизга тушундим. Салимов ичкиликни, унинг хотини эса безанишни—кийинишни севади. Уникига бир чайқовчи аёл қимматбаҳо ялтироқ кўйлак олиб киради. Хоним маҳлиё бўлиб қолади. Насияга сотишини илтимос қилиб ёлворади. Аёл бўлса «Қарз бўлиб қийналиб ўтирманг, дугонамнинг эри балиқ овида мастлик билан пистолетининг ўқларини отиб юборибди. Кўйлак ўшанинг хотининики. Эрингиз қурол-яроғлар орасида. Кўндирсангиз кўйлак сизники» депти. Хоним аввалига рози бўлиб кўйлакни олиб қолибди-ю, кейинга ўйлаб чўчибди. Охири менга учради.

— Ҳар ҳолда виждони бор экан.

— Ҳа, кўйлакка алишолмапти. Аёлни кутяпмиз. Пистон чақадиган— яроқсиз ўқ бердик. Ҳатто пистолет ҳам ваъда қилинг, дедим.

— Яхши! Ўқлар кимга зарур бўлган экан? — телефон жиринглади. Бош терговчи олди. — Майор Аҳмедов эшитади! Ие, сизмисиз Жамилахон. Йўғ-а, ҳали. Зарарсиз! Бемалол, синглим! Соғ бўлинг! — Трубкани қўйиб капитанга деди: — Жамила деган қиз Алижонни ниҳоятда севаркан. Шўрлик тинчини томоман йўқотган. Кунига неча марта телефон қилади-я! Балки танирсиз?

— Ҳа. Биз илгари тушунмай ундан юз ўгирган эдик. Бебаҳо содиқ қизга ўхшайди. Бундай қизлар бебаҳо ёр, катта бахт бўлади!

— Ҳа, шак-шубҳасиз! — деди бош терговчи.— Айтганча, Мамажон ота деган бир нуроний мўйсафид сизни қидириб юрибди. Ўғли бузила бошлаганда сиз қамаб, ғалати насиҳатлар қилиб, ҳатто қамоқдан чиққанда заводга ишга жойлаб қўйган экансиз. Йигит ўзгариб, заводда мақталиб, мастер бўлиб кетибди. Энди уйланармиш. Сиз бормасангиз мўйсафид тўйни тўхтатар экан. Ўғли ҳам шундай дейди. Қандай яхши-а? — телефон жиринглади. Бош терговчи олиб, икки оғиз гаплашмай бўзара бошлади. Кейин «хўп, хўп» деди-да, трубкани қўйиб капитанга қараб, аранг «Уйга борар экансиз. Ҳилола икки соатдан буён йўқ эмиш» деди. Капитан сапчиб ўрнидан турди-да, чиқа бошлади. Шу пайт ичкарига бир милиционер кириб келди. Капитан милиционер юзидаги ўзгаришни сезиб тўхтади.Бош терговчи милиционер қўлидаги ўроғли нарсани очди. Дўппи.

— Не! Алижоннинг дўпписими?! — деди капитан шартта юлиб олар экан. — Бу тешик ўқ ўрнимя?!

— Беринг-чи! — Бош терговчи олиб кўра бошлади: — Йўқ, ўхшамайди! Қаердан топилди?

(Давоми бор).

(ДАВОМИ. Боши газетанинг 23—26, 30, 33 сонларида).

ЖАҲОН ОЙНАСИ

Советлар мамлакатига қизиқиш зўр

ЛАГОС, ТАСС мухбири Н. Анастасьев хабар беради:

Нигериялик юзлаб ёшлар Совет-Нигерия дўстлиги кечасида иштирок этиш учун совет маданияти марказига келишди.

Кечага тўпланганлар тинчликсевар кучларнинг Москвада бўлиб ўтган жаҳон конгрессида Нигерия делегацияси раҳбарларидан бири М. Колагбодининг нутқини зўр қизиқиш билан тингладилар. У шу муҳим воқеа тўғрисида сўзлаб берди.

«Тинчлик тарафдорларининг Москва анжумани ва бу анжуманда КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев сўзлаган ёрқин нутқ, деб таъкидлади М. Колагбоди, ривожланаётган мамлакатлар СССР тимсолида антиимпериалистик курашда ўзларининг содиқ иттифоқчилари борлигини яққол кўрсатди».

Сўнгра Нигерия ёшларининг катта группасига рус тили курсларини битириб чиққанликлари тўғрисидаги гувоҳномаларни тантанали топшириш маросими бўлди. Маросимда нутқ сўзлаган Нигериянинг таниқли жамоат арбоби, Нигерия-Совет дўстлик уюшмасининг миллий вице-президенти Адениран нигерияликларнинг советлар мамлакати ҳаётига ўсиб бораётган қизиқишини таъкидлади. Кеча охирида «Москва тўғрисида нима биласиз?» деб аталиб, бу ерда ўтказилган конкурс ғолибига соврин топширилди. 26 ёшли нигерия ишчиси О. Окунийи конкурс ғолиби бўлган эди.

«Бу фахрли совринни қўлга киритганимдан фахрланаман ва кўплаб ёш нигерияликларнинг — сизнинг буюк мамлакатингизда бўлишдек орзусини рўёбга чиқариш насиб бўлади, деб ишонаман», деди О. Окунийи ТАСС мухбирига.

Социалистик Руминиянинг муваффақиятлари

БУХАРЕСТ. (ТАСС). Бу ерда мамлакатни 1973 йилда социал-иқтисодий ривожлантириш планининг бажарилиши тўғрисидаги ахборот эълон қилинди. Ахборот маълумотларга кўра, миллий даромад ўтган йилга нисбатан 10,8 процент, ижтимоий маҳсулот эса 10,4 процент кўпайган.

1973 йилда мамлакатда 46,7 миллиард киловатт соат электр энергия ҳосил қилинган, 8,2 миллион тоннага яқин пўлат, 38,8 минг дона трактор, 35 мингга яқин юк автомобили ва 47 мингдан зиёд енгил автомобиль ишлаб чиқарилган, 24,8 миллион тонна кўмир ва қарийб 14,3 миллион тонна нефть қазиб олинган.

Ўтган йили саноатда меҳнат унумдорлиги 1972 йилга нисбатан 9,1 процент ошди.

Қишлоқ хўжалигининг моддий-техника базасини ривожлантириш ва такомиллаштириш давом эттирилди.

1973 йилда аҳоли жон бошига реал даромадлар 4,4 процент кўпайди.

Қуввати уч баравар ортади

ДЕҲЛИ. (ТАСС). Мамлакатни иқтисодий ривожлантиришнинг бешинчи беш йиллик плани даврида Ҳиндистонда минерал ўғит ишлаб чиқарадиган корхоналарнинг қуввати уч баравар ортади. Ҳозир азотли ўғитлар ишлаб чиқарадиган заводлар йилига 1,94 миллион тонна маҳсулот, фосфатли ўғитлар заводи 0,56 миллион тонна ўғит ишлаб чиқараётган бўлса, 1978/79 йилларда бу заводлар 6 миллион тонна азотли ўғит ва 1,7 миллион тонна фосфатли ўғит ишлаб чиқарадиган бўлади.

Мамлакат ҳукумати саноатининг шу соҳасини ривожлантиришга биринчи даражали аҳамият бермоқда. Асосан қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришига таянувчи Ҳиндистон экономикасининг ўғитга бўлган талаби катта.

Греция маъмурлари студентлар ва ишчиларни репрессия ва таъқиб қилиши, демократия ҳуқуқларни оёқ ости қилиши Италия жамоатчилигини ғазаблантирмоқда.

СУРАТДА: Римда Греция халқи билан бирдамлик митинги пайти.

(ТАСС фотохроникаси).

«БИП» маркаси билан

БЕЛГРАД. Пиво ва спиртсиз ичимликлар ишлаб чиқарадиган Белград комбинати бир неча йилдан бери Европадаги турдош корхоналар ўртасида олдинги ўринлардан бирини эгаллаб келмоқда. Комбинатни қисқартирилган ҳолда «БИП» деб аташади. «БИП» пивоси Югославиядаги пивохўрлар ўртасида энг ёқимлиси ҳисобланади.

Ана шу учта ҳарф туширилган автоцистерна ва юк машиналарини мамлакатнинг барча йўлларида учратиш мумкин. Белград пивопазларининг маҳсулоти халқаро миқёсда ҳам катта обрў қозонди. «БИП» пивоси халқаро конкурсларда учта олтин медалга сазовор бўлган. Бу йил комбинат 260 миллион шиша пиво ва 100 миллион шишадан ортиқ спиртсиз ичимлик ишлаб чиқаради. Бу маҳсулотнинг бир қисми экспортга жўнатилади.

(ТАСС).

Ўқитувчилар иш ташлашди

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Америка меҳнаткашлари ҳаётий ҳуқуқлари учун курашни тўхтатмаётирлар.

Балтимордаги мактаб ўқитувчиларининг забастовкаси давом этмоқда. 8 мингга яқин ўқитувчи иш ҳақининг оширилишини, меҳнат шароитининг яхшиланишини, уларнинг забастовка ўтказишга бўлган ҳуқуқи эътиборга олинишини талаб қилмоқдалар. Маъмурлар, одатдагидек иш ташловчиларга қарши репрессия чоралари қўлламоқда. Маҳаллий суд иш ташлашни тақиқловчи қарор эълон қилди.

Балтимор ўқитувчилари маъмурларнинг дағдағасига катта норозилик митинги билан жавоб қайтардилар.

Меҳнат шароитининг яхшиланишини талаб қилаётган Нью-Йоркдаги «Лонг Айленд Рейл-Роуд» темир йўлининг электриклари забастовка ўтказдилар. Нью-Йоркдаги катта ўқув юртларидан бири Барнард коллежининг ишчи ва хизматчилари ўн кунлик кураш натижасида иш ҳақининг оширилишига эришдилар.

СОВЕТ ФИЛЬМЛАРИ БРАЗИЛИЯДА

РИО - ДЕ - ЖАНЕЙРО. (ТАСС). Бразилиянинг Сан-Паулу шаҳридаги «Фламинго» кинотеатри бу йил ўттизга яқин совет фильмини намойиш қилади. Фақат СССР кино санъати асарларини намойиш қиладиган бу кинотеатрда ҳозир Сан-Паулу томошабинларига М. Роммнинг «Бир йилнинг тўққиз куни» фильми кўрсатилмоқда. «Фламинго» кинотеатрининг яқин келажакка мўлжалланган репертуарида С. Эйзенштейннинг «Иван Грозный», М. Калатозовнинг «Турналар учади», Г. Чухрайнинг «Солдат ҳақида баллада» кинокартиналари ва бошқа фильмлар бор.

Эътибор Йўлдошева 1973 йили Островский номидаги театр ва рассомчилик санъати институтини муваффақиятли тугатиб, республика қўғирчоқ театрига ишга келган эди. Қисқа вақт ичида у бир қатор ролларни маҳорат билан ижро этди. Унинг ижросидаги қаҳрамонлар ҳамиша кичик томошабинларни мамнун этади.

СУРАТДА: Э. Йўлдошева ўз қаҳрамонлари билан. И. Шоинғомов фотоси.

Сартарошлар сулоласи

Халқимга бир нафим тегмаган куним
Умрим ҳисобига қўша олмайман.

Масъуд Саъд Салмон.

Умр йўлдошидан беш фарзанд билан тул қолган Тожихон ая тўнғич ўғли Мирпўлатни 11 ёшида сартарошликка шогирд қилиб берди. Нима қилсин, ёлғиз она, етимларни кийинтириши, боқиши керак. Талабчан, шу билан бирга, отадай меҳрибон уста Раҳим Муҳаммаджон ўғли (у 1970 йилларгача Раҳим сартарош номи билан Тошкентда машҳур бўлиб келган) Мирпўлатга ўз ҳунарининг барча сир асрорини ўргатди. Шогирд ҳам зеҳнли, уддабурон чиқиб қолди. Мирпўлат устозининг ҳар бир ўгитига диққат билан қулоқ солар, соч-соқол тарашлаш йўлларини қунт билан ўрганарди. Уста мустақил йўлга кузатаркан, уқтирди. «Зинҳор, мижозлар ранжийдиган иш қилма. Сенинг қўлингдан ўтган киши ҳузурингдан руҳи енгил бўлиб чиқиб кетсин. Интизомли, хушмуомала бўл. Ширин сўзингни аяма. Сенинг ишинг элюрт билан, шуларни ҳурмат қилсанг, кам бўлмайсан».

«Янги иш бошлаганимда, бир мунча қийналдим. Назаримда қўлларим ишга келишмас, асбобларим ҳам «бўйсунмас» эди. Пайт топиб, устоздан маслаҳатлар олиб турдим», —деб эслайди Мирпўлат ота.

...1924 йили айни баҳор фаслида Самарқанд дарвоза маҳалласида кичкинагина сартарошхона очилди. Бунда Мирпўлат ишларди. У устоз насиҳатларига қулоқ осиб, мижозлари билан доим хушмуомала бўлди. Тез кунда ҳурмат қозонди. Маҳалладагилар уни энди уста, деб чақирадиган бўлдилар.

Уста 1932 йили ташкил топган «Октябрь», ...жибибини кафтида тутади, укалари Носир, Баротларга бош бўлиб тўй-маъракаларида маслаҳатгўй.

Биз сартарошлар сулоласи, дедик. Дарвоқе, бунда жон бор. Унинг фарзандлари, жиянлари ҳам сартарош. Шаҳримизнинг турли сартарошхоналарида меҳнат қилаётган Раҳматилло, Риҳситилло, Рустамилло, Лутфулло, Ғайбулло Юнусовлар халқимизга намунали хизмат кўрсатиб келмоқдалар. Шуни айтиш керакки, Мирпўлат отанинг сар-

Шундай одамлар БОР БЎЛСИН

«Янги ҳаёт», «Пятилетка», «Родина» деб номланган комбинат—артель дўконларида сидқидилдан меҳнат қилди. Мирпўлат намунали меҳнат қилиш билан бирга, шогирдлар етиштиришни ҳам унутмади. Ахир, улар уста умрининг давоми-да! Шу кунгача 58 шогирдни қўлдан чиқарган Мирпўлат ота бугунги кунда уларнинг иззат—икромида. Абдувосит Зокиров, Жўравой Баҳромов, Турсунбой Толипов сингари фидойи сартарошлар унинг биринчи қалдирғочларидир.

Мирпўлат ота оиласида ҳам ҳаммага бошқош. Мунис онаси Тошкентда сартарошлик қилаётганига бу йил роса ярим аср тўлди. У кексалигига қарамасдан, ҳали ҳам ўша дўконида—Самарқанд дарвозада ишлайди.

—Шу устага шогирдлик қилганимдан фахрланаман, — дейди бригадир Баҳром ака Исломов, — табаррук устамиз ойлик, квартал планларини доим ошириб бажарадилар. «Мана муқобил план деган чиқибди, газетда ўқидим, менга ҳам муқобил план берасанлар», —деб тўполон қилиб юрибдилар. Бу план ёшларимизда бор. У кишини сийлаган эдик. Қайдам. Буни ҳам ўрнилатиб бажаришларига ишонамиз.

— Мирпўлат — маҳалламизнинг гули, — дейди 2-Чарх-камолон маҳалла комитети раисининг муовини Шомансур ака Шоазизов. —Маҳалламиздаги барча жамоатчилик ишларида Сайдали ота Валиев, Мели ота Расуловлар қаторида фаол қатнашади. Тўй ўтказиш комиссиямизнинг аъзоси. Тўй — ҳашамларда одамларни жойлаштириш, кузатиб қўйиш Мирпўлатнинг зиммасида. У буни доим кўнгилдагидек бажаради. Мирпўлатларнинг оиласини маҳалладагилар жуда ҳурмат қилишади. Ўғли Мираҳмад Юнусов Ўрта Осиё нефтни қайта ишлаш илмий текшириш институтининг катта илмий ходими, кимё фанлари кандидати. Келини Мавлуда ўқитувчи.

Самарали меҳнати учун бу табаррук отахон юбилей медали, министрликнинг Фахрий ёрлиқлари, комбинат томонидан номи ёзилган соат билан тақдирланган. Мирпўлат ота Юнусов қариликка ён бермасдан ёшлар билан беллашиб меҳнат қилаётир.

Р. ЛУТФУЛЛАЕВ,
жамоатчи мухбиримиз.

◉ Сўраган эдингиз...

ДОНОР ВА ИМТИЁЗ

Қадрли редакция! Мен трактор заводида слесарь бўлиб ишлайман. Ҳамкасбларим орасида донорлар кўпчиликни ташкил этади. Уларга қандай имтиёзлар берилади?

М. МАРДОНОВ,
ишчи.

Корхона ва ташкилот раҳбарлари донор бўлган ишчи ва хизматчиларни текширишга ва қон топшириш учун медицина муассасаларига юборишга, уларнинг бу ерда ўтказган вақтлари учун кунлик ўртача иш ҳақларини сақлашга мажбурдирлар.

Қон топширилиши мумкин бўлган кунларда донорлар қачон ва қайси сменада ишлашидан қатъий назар, меҳнатдан озод қилинадилар. Қон топширган куннинг эртасига уларга дам олиш учун рухсат берилади. Ишчи ёки хизматчининг хоҳишига қараб, қон топширганлиги туфайли бериладиган дам олиш куни уларнинг навбатдаги меҳнат отпускасига қўшиб берилиши ҳам мумкин.

Бироқ бунга донорнинг қон берган куни киритилмаслиги лозим. Чунки бу учун ҳам унга ўртача кунлик маоши миқдорида ҳақ тўланади.

Донор бўлган ишчи-хизматчининг қон топширадиган вақти (айниқса, беш кунлик иш ҳафтасига ўтилган жойларда) дам олиш кунига тўғри келиб қолган ҳолда, унинг истаги билан бу кун меҳнат отпускасига қўшилади. Меҳнат ва иш ҳақи масалалари бўйича Давлат Комитети ҳамда ВЦСПСнинг 1967 йил 8 апрелдаги тушунтириш хатининг 11-банди асосида.

Борди-ю, донорларнинг қон топширадиган кунлари меҳнат отпускаларига чиққан даврга тўғри келса, ўртача иш ҳақи сақланган ҳолда уларнинг отпуска муддати бир кунга узайтирилади.

Совет милициясига бағишланади

Милиция ходимларига бағишланган бадиий адабиёт асарлари учун ўтказилган конкурс якунланди. Бу конкурсни Ўзбекистон ССР Ички ишлар министрлиги билан республика Ёзувчилар Союзи ўтказди.

Жюри йирик асарлар учун мукофотни «Сариқ девнинг ўлими» романи муаллифи Худойберди Тўхтабоевга беришга қарор қилди. Бу асар Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати Х. Тўхтабоев трилогиясининг сўнгги қисми бўлиб, унда ўз ҳаётини ҳуқуқ-тартиботни бузувчиларга қарши курашга бағишлаган кишилар ҳақида ҳикоя қилинади.

Шеърлар ва қўшиқлар учун мукофотлар шоирлардан Эътибор Охуновага, Николай Куликовга, композиторлардан Е. Шеряевга, Э. Мирзаевга бериладиган бўлди.

(ЎзТАГ).

Спорт

◉ШАХМАТ

ПОРТИШНИНГ ҒАЛАБАСИ

Пальма-де-Мальорка шаҳрида ўтаётган жаҳон шахмат тожи учун даъвогарлар — собиқ жаҳон чемпиони Тигран Петросян билан венгриялик гроссмейстер Лайош Портиш ўртасидаги чорак финал матчининг ўнинчи партиясида Портиш 33-юришда ғалаба қозонди. Шундай қилиб, ҳисоб 2:1 бўлди. Бешинчи ва тўққизинчи партияларда ғалаба қозонган Петросян ҳамон олдинда.

Ўнинчи партияда рақиблар фарзин гамбитининг классик вариантини қўлладилар. Оқ доналар билан ўйнаган Портиш саккизинчи юришда С4 даги пиёдасини бир катак илгари сурди. Петросян рақибининг фарзин жойлашган томондаги илгари сурилган пиёдаларини яксон қилишга муваффақ бўлди, аммо ўзининг қарама-қарши томондаги кучларини бўшаштириб юборди. Бундан фойдаланган венгриялик гроссмейстер рақибининг шоҳига қарши ҳужумга ўтди. Кескин кураш жараёнида Портиш руҳи билан еттинчи горизонталга кириб олишга ва талайгина хавф туғдиришга муваффақ бўлди. Петросян 33-юришда соатни тўхтатиб, таслим бўлди.

Огастада ўтаётган Виктор Корчной — Энрико Мекинг чорак финал матчининг ўн иккинчи партияси тугалланмай қолган эди. Эртаси куни Корчной таслим бўлганини маълум қилди. Ҳозирча ҳисоб 2:1 — совет гроссмейстери фойдасига.

◉ ВОЛЕЙБОЛ

МУВАФФАҚИЯТСИЗ БОШЛАШДИ

Жанубий Уралнинг пойтахти — Челябинск шаҳрида аёллар командалари ўртасида волейбол бўйича СССР чемпионати ўйинлари давом этмоқда. Чемпионатда республикамиз шарафини ҳимоя қилаётган Тошкентнинг «Автомобилист» командаси ҳозирча муваффақиятсиз қатнашмоқда. Улар биринчи турда Ленинграднинг «Буревестник» командасига, сўнгра эса Бокунинг «Нефтчи» командасига ютқазиб қўйишди.

Биринчи ўйинда ҳамшаҳарларимиз ўз рақибларига қаттиқ қаршилик кўрсатиб, фақат бешинчи партиядагина таслим бўлган эдилар. Бокуликлар билан ўйинда эса улар фақат учинчи партиядагина бироз қаршилик кўрсатишди. Бу партияда «Нефтчи» 15:11 ҳисобида ғолиб чиқди. Биринчи ва учинчи партияларда эса улар тошкентликларнинг қаршилигига деярлик учрашгани йўқ — ҳисоб 15:1 ва 15:3 бўлди.

«Автомобилист» навбатдаги ўйинларда Ленинграднинг «Спартак», Донецкнинг «Автомобилист», Марказий армия спорт клуби ва Одесса медицина институтининг волейболчилари билан куч синашадилар.

РАССОМ ТАБАССУМИ

— Менга икки минутга «жавоб беришди», сизлар билан бир чойхўрлик қилай.

С. Емгирчиев расми.

• Сўнгги пушаймон — ўзингга душман

Тумшуғидан илинди

«Сувенир» фабрикаси ишчиси Саидкарим Мавлоновнинг билагида тоғни урса талқон қиладиган кучи бор. Шу кучни у фойдали ишга сарфлаганида эди, бемалол тирикчилик ўтказиш, оила тебратишга етадиган пул топса бўларди. Бироқ, Саидкарим олибсотарлик билан мўмай пул топиш йўлини танлади. Бу соҳадаги дастлабки «фаолияти»ни у хотин-қизларнинг кичик рўмолларини магазинлардан арзонга олиб, бозорда қиммати билан пуллашдан бошлади. Кунларнинг бирида у ҳар бири етти ярим сўмлик 12та рўмолни кўтариб, бозорга боради. Иккитасини гражданка Ашировага 26 сўмга пуллаб турган вақтда қўлга тушади.

Тошкент аэропортининг бортпроводниги А. Есенбоев эса, чайқовчилик бобида майда-чуйдаларга ўрнини сотиб ўтирмайдиганлардан. Тўғрироғи, у «осилсанг, баланд дорга осил» қабилида иш кўрди. Анатолий гилам олиб, сотишни ўзига одат қилди. Касални яширсанг, иситмаси ошкор қилади, дейилади халқ ҳикматида. У 448 сўмлик гиламни харидор Белозорскаяга 302 сўм фойдаси билан сотиб, пулни жарақлатиб санаб олиб турганида тилини тишлаб қолди. А. Есенбоевнинг уйини тинтиб кўрилганда яна бир қимматбаҳо гилам чиқди...

Чилонзор район халқ суди яқинда ҳар иккала олибсотарнинг жиноий ишини кўриб чиқди. Аввал судланмагани ва ўз айбига иқрор бўлганлигини инобатга олиб, суд ҳайъати С. Мавлоновни бир йил муддат билан ахлоқ тузатиш ишларига ҳукм қилди. Унинг қинғир йўл билан орттирган мол-мулки давлат фойдасига мусодара қилинди. А. Есенбоев бўлса, икки йилга озодликдан маҳрум этилди. У бу жазони умум режимли ахлоқ тузатиш меҳнат колониясида ўтайди. Мол-мулки мусодара қилинди.

ТИЛ ТАГИДАГИ ТОШ

(ҚАТРА)

Турмушидан нолиган бир аёл донишмандга мурожаат қилибди:

— Эр-хотин жанжаллашавериганимиздан оиламизнинг тинчлиги бузилди. Ёрдам беринг...

Донишманд аёлнинг гапларини диққат билан тинглаб, унга ёнғоқдай тош берибди-да, дебди:

— Бу тошни овқатланиш ва ухлашдан бошқа ҳамма вақт оғизда сақланг, оғиздан зинҳор ола кўрманг.

Аёл уйига қайтиб эридан яна кўп ҳақоратлар эшитибди-ю, лекин оғзида донишманд берган тош борлиги сабабли гапиролмай, индамай туравериб, хотинидан садо чиқмагач, эр ҳам бақириш-чақиришдан тўхтабди. Улар шу кундан аҳил, тотув яшай бошлабдилар. Аёл донишманд берган тошнинг сеҳрини тушунибди: «Оилада «рақиб» томонлардан бири битта гапдан қолса, олам гулистон экан».

Т. РАВШАН.

„ГАК“НИНГ УЗУНЛИГИ ҚАНЧА?

Ҳозирда ҳам русларда «Пройдешь (скольно-то километров) с гаком» деган иборани эшитиб қоласиз. Хўш, шу «гак» нима? Пиёдалар практикасида бу ғоятда ноаниқ ўлчовдир.

Белорус этнографи Л. А. Молчанова шу иборани тушунтириб берди. Маълум бўлишича, қадимги вақтда ёғоч сопли ўроққа ўхшаш деҳқончилик қуроли гак деб аталган. Ўша билан ер ўлчанган. Кейинчалик бу қурол ишлатилмай кетган бўлса-да, узунлик ўлчови унутилмаган.

Хўш, сиз «бир горшок» ёки «от бошмоғи» деган ўлчовлар тўғрисида нималарни биласиз? Илгари ёқутлар одамнинг бир горшок гўшт қайнагунича босган масофасини «бир горшокли йўл» деб ўлчаганлар. Бунга тахминан икки соат вақт кетган. Японияда от оёғига тақа ўрнига похол бошмоқ боғланган. Йўлда шу бошмоқ вақти-вақти билан янгилаб турилган. Отнинг шундай «бошмоқлар»ни янгилагунча босган йўлини японлар узунлик ўлчови қилиб олганлар.

Белоруссия ССР Фанлар академияси санъатшунослик, этнография ва фольклор институтининг илмий ходими Л. А. Молчанова «Халқ метрологияси» деган асарида Совет Иттифоқи ва бошқа мамлакатлардаги 30 халқ илгари ишлатган 70 га яқин турли узунлик ўлчовларини баён қилиб берган.

С. РАТГАУЗ.
ТАСС мухбири.
Минск.

Редактор
С. М. КАРОМАТОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 12|II да **Кармен**, 14|II да **Травиата**, 15|II да **Масхарабозлар**.

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 12|II да **Абу Райҳон Беруний** (соат 17.00 ва 20.00 да бошланади), 13|II да **Парвона**, 14|II да **Аяжонларим**, 15|II да **Оқшомдан тушгача**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 13|II да **Ҳалима**, 14|II да **Жон қизлар**, 15|II да **Жумагул**.

ЎЗБЕК ДАВЛАТ ЁШ ГВАРДИЯ ДРАМА ТЕАТРИДА — 12|II да **Беш кунлик куёв**, 13|II да **Биринчи бўса**, 14|II да **Мудҳиш вазият ёки кўчага чиққан гап**, 15|II да **Ташвишланманг, онажон**.

КИНО

12 ФЕВРАЛДА

Ёввойи қалб — САНЪАТ САРОЙИ (кечқурун).

Ютқазилган ўйин — «ДРУЖБА» (тоқ соатларда), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда), «МИР» (кечқурун).

Шаҳарлар ва йиллар — «МОСКВА», «ВОСТОК» (кечқурун).

Унутилган кечув сири — «ЎЗБЕКИСТОН» (жуфт соатларда), С. РАҲИМОВ номли (кечқурун).

Оливер (18.00), **Гоя ёки Билишнинг машаққатли йўли** (20.45)— «ЧАЙКА».

Яшасин муҳаббат! (17.00, 20.00) — «СПУТНИК».

Танҳо ўзинг— «ДРУЖБА» (жуфт соатларда, кечқурун).

Кунгабоқар — ҲАМЗА номли (кечқурун).

Эрамиздан миллион йил илгари — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (тоқ соатларда, кечқурун).

Севги анатомияси — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун).

Одам-оркестр — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун).

13 ФЕВРАЛДА

Ёввойи қалб — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Танҳо ўзинг (жуфт соатларда), **Ютқазилган ўйин** (тоқ соатларда), «ДРУЖБА».

Яшасин муҳаббат! (11.00, 14.00, 17.00, 20.00), **Майерлинг** (12.00, 15.00, 18.00, 21.00), «СПУТНИК».

Уч мушкетёр (14.00, 17.00, 20.00) **Оддий кийимдаги киши** — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Оливер (12.00, 18.00) **Гоя ёки Билишнинг машаққатли йўли** (15.00, 20.45) — «ЧАЙКА».

Унутилган кечув сири — «ЎЗБЕКИСТОН» (жуфт соатларда, кундуз ва кечқурун).

Шаҳарлар ва йиллар — «МОСКВА», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Севги анатомияси — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Ҳамроз — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Қум карьери генераллари — «МИР» (кундуз ва кечқурун).

Қора синглим учун оқ гуллар— «ҲАМЗА» номли (кундуз ва кечқурун).

Доқер — С. РАҲИМОВ номли (кундуз ва кечқурун).

Эрамиздан миллион йил илгари — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда, кундуз ва кечқурун).

ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ
СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА
16 — 17 ФЕВРАЛЬ КЕЧ СОАТ 7 ДА
ЎЗБЕКИСТОН ССР ВА ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ ТАШКИЛ ТОПГАН КУННИНГ 50 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАНГАН

ШЕЪРИЯТ ВА МУЗИКА КЕЧАСИ

ҚАТНАШАДИЛАР:
Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати, шоир Эркин **ВОҲИДОВ**, шоира Эътибор **ОХУНОВА**.

ШОИРЛАР:
Пўлат **МУМИН**, Енгин **МИРЗО**.

БАСТАКОРЛАР:
Сайфи **ЖАЛИЛ**, Султон **ҲАЙИТБОЕВ**.

СОЛИСТЛАР:
Ўзбекистон ССР халқ артисти Муҳаммаджон **МИРЗАЕВ**.
ЎЗБЕКИСТОН ССРда ХИЗМАТ КЎРСАТГАН АРТИСТЛАР:
Олмахон **ҲАЙИТОВА**,
Таваккал **ҚОДИРОВ**, Дилбар **АБДУЛЛАЕВА**.

ЛИРИК ХОНАНДА:
Фахриддин **УМАРОВ**.

Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати Дилафруз **ЖАББОРОВА**, Бутуниттифоқ эстрада артистлари конкурсининг лауреати Карима **УЗОҚОВА**.

ЁШ ХОНАНДАЛАР:
Абдуқодир **ЮСУПОВ**, Сора **ШУКУРОВА**, Нафиса **ТУХТАЕВА**, Ойша **РАҲМОНОВА**.

Ўзбек халқ чолғу асбоблари ансамбли раҳбари —Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Салоҳиддин **ТУХТАСИНОВ**.

Программани — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Ғулом **ТОЖИАЪЛОЕВ** олиб боради.

Билетлар концерт зали кассасида кундуз соат 14.00 дан сотилади.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг ҳунар-техника таълимоти
БЎЙИЧА ДАВЛАТ КОМИТЕТИ
Гражданавиациясининг 243-заводи қошидаги 121-авиаремонт техника билим юрти

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Техника билим юрти самолётларни йиғувчи слесарлар, фрезеровкачи токарлар, саноат ускуналари ва самолётларни ремонт қилувчи слесарлар касблари бўйича юқори малакали мутахассисларни тайёрлайди.

Ўқиш муддати — бир йил.

Билим юртига 8, 9, 10 синф ҳажмида маълумоти бўлган, ёши 15 дан катта бўлган ва Тошкент шаҳрида яшовчи йигитлар қабул қилинади.

Билим юртини битириб чиққанлар Тошкент шаҳридаги авиаремонт заводида ишлайдилар. Завод ишчиларига отпуска вақтида учиш имтиёзи берилади.

Билим юртига кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширишлари керак.

Билим юрти директорлари номига ёзилган ариза, маълумоти ҳақида гувоҳнома, туғилганлиги тўғрисида гувоҳнома, турар жойидан справка, соғлиғи тўғрисида справка (286-форма), 6 дона фотосурат (3х4 см).

Ҳужжатлар ҳар куни (якшанба кунидан ташқари) эрталаб соат 9.00 дан 17.00 гача қабул қилинади.

Машғулотлар 20 февралдан бошланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Гражданавиацияси шаҳарчаси (25, 31, 66-автобусларнинг «Авиашаҳарча» бекати», 2, 10-трамвайларнинг «Транспорт институти» бекати). Телефон 99-21-55.

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИ

аҳолидан қадимий мебель, эркаклар фраклари, смокинглари, сюртуклари, визиткалари ва бошқа костюмларини, эски фасондаги бош кийимларини

СОТИБ ОЛАДИ

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Навоий кўчаси, 34-уй. Телефонлар — 44-57-75, 44-32-93.

ПАССАЖИРЛАР ДИҚҚАТИГА!

69-автобус маршрутида йўл ҳақи — 5 тийин, 71-экспресс маршрутида — 10 тийин.

69-экспресс маршрути бекор қилинди.

«Ташпассавтотранс» бошқармаси.

ТОШКЕНТ ШАҲАР ГРАЖДАНЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Шаҳарлараро автоматик телефон станциясининг ишга туширилганлиги муносабати билан 05 телефон номери орқали заказлар қабул қилиш бекор қилинди.

05 телефонидан телефонисткалар ёрдамида шаҳарлараро телефонининг уланиши ҳақида справкалар олиш учун фойдаланиш мумкин.

Автоматлаштирилган йўналишларда шаҳарлараро телефонда гаплашиш учун заказлар фақат 07 телефони бўйича қабул қилинади.

Тошкент шаҳарлараро телефон станцияси.

Тошкент шаҳар, Чилонзор районидаги 179-ўрта мактаб томонидан Мушаррафхон Шамсуддинова номига берилган 079101 номерли йўқолган ўрта маълумот тўғрисидаги аттестат

БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

ТЕЛЕВИЗОР

12 ФЕВРАЛЬ СЕШАНБА

Биринчи программа. Тошкент кўрсатади. 18.10 Кўрсатувлар программаси. 18.20 Болалар учун мультфильм. 18.30 Ўқувчилар учун. «Глобус» программаси. (Ўзбек тилида). 19.00 КПСС XXIV съезди қарорлари — амалда. «Жиззах чўли, ўлка гули» (рус тилида). 19.30 Танбур тароналари. 20.00 «Ахборот» информацион программаси. **Қорақалпоғистон АССРга «Халқлар дўстлиги» орденини топширилишига бағишланган махсус сон. Москва кўрсатади.** 22.00 «Вақт» информацион программаси. 22.30 Рангли телевидение. Хоккей бўйича СССР чемпионати. **«ЦСКА» — «Динамо»** (Москва). В. И. Ленин номли Марказий стадион спорт саройидан олиб кўрсатилади.

Иккинчи программа. Москва кўрсатади. 18.10 «Объектив». Киноҳаваскорлар учун кўрсатув. 18.40 Янгиликлар. 19.05 Ўқувчилар учун. «Ёшлар ижоди». 19.35 Рангли телевидение. Болалар учун. «Қўғирчоқлар магазинида». 19.55 «Жасорат». 20.25 Рангли телевидение. «Қизил вино». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 2-серия. 21.30 Рангли телевидение. Москва Давлат университети Академик хорининг концерти. **Тошкент кўрсатади. Ўзбек тилида:** 22.00 Қишлоқ хўжалик билимлари телевизион халқ университети. «Сабзавотчилик факультети». 22.30 «Кинокўзгуда ҳаёт». Кинокўрсатув.

Учинчи программа. 19.00 дан Тошкент кўрсатади.

13 ФЕВРАЛЬ ЧОРШАНБА

Биринчи программа. Москва кўрсатади. 12.00 Кўрсатувлар программаси. 12.05 Рангли телевидение. Эрталабки гимнастика машғулотлари. 12.20 Янгиликлар. 12.30 Болалар учун. «Электр нури қаердан олинади?», «Қуёш соати». 13.00 Томошабинлар хатлари асосида музикали программа. 13.30 Рангли телевидение. «Қизил вино». Кўп серияли телевизион фильмнинг 2-серияси. 14.35 Телевизион ҳужжатли фильмлар программаси. 16.00 Польша қўшинлари. Шлёнск эстрада ансамблининг концерти. 17.00 Кўрсатувлар программаси. 17.05 Янгиликлар. 17.15 Рангли телевидение. Болалар учун. «Моҳир қўллар». 17.45 Фан оламида. **Тошкент кўрсатади.** 18.15 Кўрсатувлар программаси. 18.25 Болалар учун қўғирчоқ фильм. **Ўзбек тилида:** 18.35 Ўқувчилар учун. «Санъат гунчалари». 19.05 Миллионлар ленинча университети 19.20 «Ахборот» информацион программаси. (рус тилида). 19.35 Адабий театр. Ҳамид Ғулом. «Лола кўл». 20.30 Ўн минут музика. 20.40 «Ахборот» информацион программаси. 21.00 Чорвадорлар учун кўрсатув ва концерт. **Москва кўрсатади.** 22.00 «Вақт» информацион программаси. 22.30 Рангли телевидение. Хоккей бўйича СССР чемпионати. **«Спартак» — «Крылья Советов».** В. И. Ленин номли Марказий стадион спорт саройидан олиб кўрсатилади. 00.45 Кўрсатувлар программаси. 00.50 Москва кўрсатувларининг охири.

Иккинчи программа. Тошкент кўрсатади. 11.00 Сеҳрли тухум». Қўғирчоқ фильм. 11.25 «Диққат, тошбақа». Бадиий фильм. (рус тилида). **Москва кўрсатади.** 18.15 Ёзувчи Ю. Олеша ижоди. 19.00 Рангли телевидение. Хоккей бўйича СССР чемпионати. **ЦСКА — «Динамо»** (Москва). 3-бўлим. В. И. Ленин номли Марказий стадион спорт саройидан олиб кўрсатилади. 19.40 Болалар учун. «Қувноқ ноталар». 20.00 Москва ва москваликлар. 20.30 Рангли телевидение. «Қизил вино». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 3-серия. 21.35 Рангли телевидение. «Рус романси». СССР халқ артисткаси Нинель Ткаченко куйлайди. **Тошкент кўрсатади.** 22.00 Ҳужжатли фильмлар экрани. (ўзбек тилида). 22.30 «Ғайри-табиий одам». Бадиий фильм (рус тилида).

Учинчи программа. 19.00 дан Тошкент кўрсатади.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ 4 бет.
12 ФЕВРАЛЬ, 1974 й.

ОРГАН ТАШКЕНТСКОГО ГОРКОМА КП УЗБЕКИСТАНА И ТАШГОРСОВЕТА

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000; ТОШКЕНТ, ГСП, ДЗЕРЖИНСКИЙ КЎЧАСИ, 15-УЙ.

ТЕЛЕФОНЛАР: коммутатор—33-02-49 дан 33-02-58 гача. Эълонлар бўлими—33-81-42.

Р—02225. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64579. Нашр А—3008.